

СТЕНОГРАМА
засідання Комітету Верховної Ради України
з питань правової політики
12 серпня 2025 року
Веде засідання голова комітету МАСЛОВ Д.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Але перед цим, як завжди, маємо обрати секретаря нашого засідання. Давайте, Сергій Владиславович, як завжди. Немає заперечень?

СОБОЛЄВ С.В. Не заперечую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, тоді ставлю на голосування питання про обрання секретарем нашого засідання Сергія Владиславовича Соболева.

Бабій.

БАБІЙ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Божик.

БОЖИК В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Васюк.

ВАСЮК О.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ватрас.

ВАТРАС В.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Власенко.

Гунько.

ГУНЬКО А.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Демченко.

ДЕМЧЕНКО С.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дирдін. Дирдін.
Калаур.

КАЛАУР І.Р. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Князевич.

ДИРДІН М.С. Дирдін – за.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, я почув, що Дирдін – за. Правильно? Вголос треба, бо стенограма, ще раз.

ДИРДІН М.С. Дирдін – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За. Почув.
Князевич теж – за. Почув.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. За – Князевич.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Маслов – за.
Німченко.
Новіков.
Павліш.
Пузанов.
Соболєв.

СОБОЛЄВ С.В. По собі – утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Фріс.

ФРІС І.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. 12 членів комітету – за, 1 – утримався. Отже, рішення прийнято.

Сергій Владиславович Соболев, дякую. Як завжди, якщо з якихось причин ви не можете проводити підрахунок голосів чи оголошувати, це роблю я. Все.

Проект порядку денного було розіслано народним депутатам завчасно. Отже, пропоную перейти до прийняття порядку денного за основу.

Бабій.

БАБІЙ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Божик.

БОЖИК В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Васюк.

ВАСЮК О.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ватрас.

ВАТРАС В.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Власенко.

Гунько.

ГУНЬКО А.Г. Гунько – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Демченко. Демченко.

Дирдін.

ДИРДІН М.Є. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Калаур.

КАЛАУР І.Р. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Князевич.

КНЯЗЕВИЧ Р.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Маслов – за.

Німченко.

Новіков.

Павліш.

Пузанов.

ПУЗАНОВ О.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Для стенограми. Також присутній член комітету народний депутат Пузанов Олександр Геннадійович.

Соболєв.

СОБОЛЄВ С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Фріс.

ФРІС І.П. За.

СОБОЛЄВ С.В. 13 – за, 0 – утрималось.

НОВІКОВ М.М. Новіков – за.

СОБОЛЄВ С.В. 14 – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

ДЕМЧЕНКО С.О. Демченко – за.

СОБОЛЄВ С.В. 15 – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Для стенограми. Також присутній член комітету Новіков Михайло Миколайович, народний депутат.

Пропозиції до порядку денного, чи є? Давайте спочатку я скажу пропозиції. Значить, пропонується... Ми, може, потім об'єднаємо, якщо не буде необхідності ставити на голосування кожен окремо.

Значить, перш за все пропоную... Ми, колеги, це в нашому робочому порядку погоджували з вами, ну, писали. Пропоную включити в порядок денний законопроекти 13467 і альтернативний до нього 13467 тире 1, а також законопроект 13469. Це все перше читання законопроекту, стосується відв'язання певних величин від прожиткового мінімуму.

І також, колеги, в "Різному" пропоную розглянути лист від Вищої ради правосуддя про делегування представника від комітету до складу координаційної групи по ІТ в судовій системі. А також пропоную виключити з порядку денного пункт 8: це проект Закону про внесення змін до Закону України "Про судоустрій і статус суддів" та деяких законів України щодо удосконалення декларацій доброчесності суддів та родинних зв'язків судді. Тому виключити його, тому що на сьогоднішній день проводяться консультації уряду з нашими європейськими партнерами, які нам надіслали рекомендації щодо цього законопроекту, ну і мають там свою відповідну позицію по цьому законопроекту. А уряд як відповідальний за Ukraine Facility і новий Віце-прем'єр з питань європейської інтеграції за напрямом європейської інтеграції, вони проводять консультації. Тому оскільки ще немає спільних позицій, відповідно зарано ставити його на розгляд комітету.

Отакі від мене пропозиції. Якщо не буде необхідності, не буде потреби, я їх не буду ставити окремо, а можемо об'єднати і проголосувати всі разом.

Так, рука піднята. Сергій Демченко, прошу.

ДЕМЧЕНКО С.О. Колеги, добрий день. Я в цілому підтримую пропозиції пана Дениса. Єдине, я прошу проголосувати окремо включення за незастосування орудних величин при розрахунку суддівської винагороди. І вважаю, що є... зараз зарано включати його в порядок денний і розглядати на комітеті. Я пропонував би цей законопроект спочатку обговорити на більш широкому колі, суддівській спільноті, зробити дійсно відкрите широке обговорення, оскільки, на мою думку, питання – як, м'яко кажучи, змін гарантій незалежності судової влади внаслідок можливого прийняття цього законопроекту застосування орудної величини, він присутній. Тому я прошу не підтримувати підключення до порядку денного цього законопроекту і визначитися щодо публічного обговорення суддівської спільноти широкого обговорення положень, зазначених в ньому.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. 13467 і 13467-1 відповідно альтернативний, ви їх окремо просите, наскільки я зрозумів, поставити. 13469 не потрібно. Це можуть бути спільні пропозиції, тут ви не просили, правильно? Окей.

ДЕМЧЕНКО С.О. 13469 – це по штрафах...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це по штрафах, да, теж входить...

ДЕМЧЕНКО С.О. По штрафах, я не просив окремо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, окей.

Колеги, оскільки член комітету у нас наполягає на голосуванні окремо включення в порядок денний 13467, законопроект 13467-1, поставлю його, звичайно, окремо на голосування.

Єдине, що хочу сказати: що, знаю, от у нас присутній тут і, бачу, Галина Миколаївна Третьякова, знаю, що Верховна Рада планує розглянути комплекс законопроектів, які пов'язані з відв'язкою від прожиткового мінімуму. Тому і було

звернення зі сторони нашого керівництва фракції щодо підготовки цього законопроекту до найближчих сесій.

Галина Миколаївна.

ТРЕТЬЯКОВА Г.М. Так, я вдячна. Справа в тому, що основна мета цього закону – це розблокувати зростання прожиткового мінімуму. І нам потрібно прийняти ці закони для розблокування до початку бюджетного процесу, власне, який вже йде з травня місяця. Тому для того, щоб ми вийшли на прожитковий мінімум більшої величини на наступний рік, без цих законів ми не обійдемося і нам їх потрібно прийняти за основу і в цілому.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло, дякую. Про основу, за основу і в цілому у нас мови не велося навіть в проекті рішення.

ТРЕТЬЯКОВА Г.М. Я маю на увазі, в двох читаннях. Просто, що ми маємо його прийняти до бюджету.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А, все, все, зрозуміло, це обґрунтування, просто чим це викликано. Дивіться, Сергій Олексійович, я цілком підтримую широку дискусію. Сам вважаю, що мають бути залучені представники відповідно суддівської спільноти. І тим більше у нас є, наскільки я знаю, і позиції органів суддівського врядування щодо цих законопроектів. І ми цілком здатні організовувати дискусію між першим, і другим читанням, але це моя позиція з цього приводу. Тому я особисто буду голосувати за включення в порядок денний. Але те, що між першим і другим читанням доведеться попрацювати, в тому числі в широкому колі, це факт, тим більше я є автором альтернативного законопроекту, до законопроекту Голови Верховної Ради.

Так, Валерій Іванович, рука піднята.

БОЖИК В.І. Так, дозвольте. Денис Вячеславович, шановні колеги, я також хочу висловити свою думку з цього питання, яке підняв наш колега Демченко Сергій Олексійович. Питання, яке він просить проголосувати окремо, я також підтримую таку позицію і скажу чому. Такі питання потрібно обговорювати і не раз, а потім виносити на комітет. Це свого роду революція у підходах до визначення розміру оплати праці, і мало того, що вони не стоять у порядку денному офіційно, ми завжди кудись спішимо. А те, що

ми щось доопрацюємо між першим і другим читанням, а зміст, якщо ми можемо це спокійно обговорити, вийти на якісь позиції зі всіма зацікавленими сторонами, тим більше у підходах до оплати праці суддів.

Тому я буду підтримувати Сергія Олексійовича і також вважаю, що у даному випадку доцільно було б спочатку провести широке обговорення, дискусію і вийти. Зрозуміло, що між першим і другим будуть якісь у нас спори, будуть обговорення, але у такому випадку я би підтримав пропозиції.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, дякую.

Єдине, що мушу сказати, це, звичайно, що не тільки колегам, а всім тут присутнім, то про те, що ми заздалегідь там у себе всередині, да, я повідомляв, що це будемо ставити. Ми зазвичай не ставимо з голосу пропозиції, якщо ми заздалегідь це не обговорили. От тому як би в чаті всередині ми обговорили і вчора навіть проводили нараду з цього приводу. До слова скажу, що теж всі члени комітету були запрошені, ну дехто брав участь, а дехто не брав участі з цього приводу.

Так, Павло Васильович Павліш, прошу.

ПАВЛІШ П.В. Денисе Вячеславовичу, у мене такі питання до пропозиції щодо широкого обговорення. Сергій Олексійович і Валерій Іванович, як ви бачите це фізично щодо проведення широкого обговорення, що на вашу думку має бути здійснено, ким, якими органами і де це має відбуватися і в який спосіб?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, тут до Сергія Олексійовича і до Валерія Івановича питання. Колеги, хтось бажає відповісти? Сергій Олексійович, Валерій Іванович. Да, прошу.

ДЕМЧЕНКО С.О. Так, я бажаю відповісти. Є два варіанти відповіді на це питання. А враховуючи практику цих питань нашого комітету, перший варіант найпростіший – те, що запропонував у більшості випадків голова комітету, що ініціатива наказуєма: хто пропонує, той і організовує з урахуванням інструментів, які є в комітеті, наділяється відповідними повноваженнями відповідна особа. Я готовий відповідне повноваження отримати і відповідне обговорення провести. До цього обговорення будуть залучатися представники всіх регіонів суддівської спільноти, всіх спеціалізацій судів, відповідно

судді. Я думаю, це можна зробити в декілька кроків, етапів. Перший етап обговорення – безпосередньо регіональний, потім відповідні представники з залученням Ради суддів, інструментів, Вищої ради правосуддя. Тим паче, ще раз кажу, ця проблематика досить актуальною є і зрозумілою, органів суддівського самоврядування і врядування, і що треба все-таки врахувати позицію загальну на сьогоднішній день всіх суддів у нашій країні. Мова йде ж не тільки про діючих суддів, які зараз працюють, а ті, хто планують уходити у відставку; ті, хто на сьогоднішній день знаходяться відповідно у відставці.

Питань дуже багато, пов'язаних з цим. І гарантії незалежності, ви ж розумієте, це та дефініція, яка врегульована Конституцією України. І ми ризикуємо не тільки порушити там якесь окреме, чиесь право, а порушити конституційні норми, якими на сьогоднішній день закріплені ці гарантії. І це насамперед, на мою думку, найвища гарантія, що є зараз, на сьогоднішній день в суддів при відправленні правосуддя, – це їх фінансова незалежність, яка мусить бути в будь-якому випадку. Як тільки вона зникне, а ризик такий існує, ну, подальше існування судової системи можна просто, судової влади, перекреслити і сказати, що у нас існує виключно виконавча гілка влади. Якщо ми до цього йдемо навіть без обговорення серед суддівської спільноти, запроваджуючи без врахування їх загальної якоїсь думки, позиції, ну, я думаю, що, колеги, ми просто можемо закрити наш комітет. І тоді навіщо він взагалі існує?

Тому щодо форми, я думаю, що вона досить зрозуміла, у нас судді - досить організований сектор держави, які точно, своєчасно і точно, я думаю, що всеціло матимуть бажання прийняти участь в цьому обговоренні, надати свої думки і пропозиції. І, можливо, з урахуванням цих думок і пропозицій ми зійдемося на тому варіанті, який врахує мету авторів цього законопроекту, але і збереже гарантії суддівської спільноти.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Сергію.

Валерій Іванович, ви щось бажаєте доповнити, ні?

БОЖИК В.І. Я підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну, знову ж таки, давайте ще раз, щоб було зрозуміло. У нас є навіть позиції ДСА, і ВРП, і Уповноваженого по цих законопроектах, ми так завжди робимо. І я можу помилятись, але скажіть, будь ласка, Ігор Колісник, чи отримували ми

листи від представників суддівської якоїсь спільноти, чи ні по цих законопроектах в підтримку, проти?

КОЛІСНИК І.В. Ну, ми отримали консультативний висновок Вищої ради правосуддя по 13467 і тире 1. Вони просять прийняти з урахуванням зауважень своїх.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А окремих судів?

КОЛІСНИК І.В. Ми отримуємо зараз багато звернень від судів щодо підтримки звернення з'їзду суддів, Ради суддів України про недостатнє фінансування. Кожного дня близько п'яти чи десяти звернень отримуємо і роздаємо всім членам комітету, доводимо до відома усіх членів комітету.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло. Дякую.

Так, колеги, давайте, у нас питання: включення в порядок денний. Ми або включимо, або не включимо.

_____. Там ще рука піднята, я бачу, колеги.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я бачу. Ми обговорили питання щодо включення чи невключення в порядок денний. Ми зараз визначимося. Якщо ми не включимо в порядок денний, то немає сенсу це обговорювати. Якщо включимо, то тоді будемо обговорювати.

Василь Іванович, прошу, да.

НІМЧЕНКО В.І. Спасибі. Доброго дня, шановні колеги. Питання ж не "включимо чи не включимо", це не є питання. Питання: на часі чи не на часі цей законопроект?

Шановні колеги, те, що піднімають наші колеги питання стосовно сирості цього законопроекту, це дуже м'яко сказано. Давайте подивимося, коли воно почалося. Почалося це все із Хмельницького по прокурорах. Який буде фінал цього? Хто думав про кадрову політику? Це перше.

Друге. У нас є здорова, корпоративна судова незалежна влада. Ми вирішуємо без них, – це не нонсенс, це абсурд. Шановні колеги, йде питання не про фінансування, йде питання про статус судді. І ми, Комітет правової політики, ми – Комітет правової політики, ми зараз включаємо питання якого роду? Вони йдуть на стабільність, на

покращення системи роботи, судової системи для спроможності громадян захистити свої права, де справи по 8, по 11 років не розглядаються в судах, тому що нема, нехватка кадрів. А ми зараз будемо вирішувати питання стосовно заробітної плати. Там підбирається стосовно пенсії чи грошового утримання суддів.

Шановні колеги, комусь це зуд якийсь і зуд не дуже хороший і стосовно прокурорів, неможна під одну гребінку. Є негодяї, є шакали, і здесь надо відмежуватись, звільнитись і все. А сейчас що ми бачимо? Ви зараз включіть любий "утюг" і розказують про судову систему, про заробітні плати, про доходи і все інше. Є закон, по закону вирішено – все. Якщо цей закон не конституційний, є Конституційний Суд. Шановні, хто так дуже-дуже докладається в пресі до цього питання, я хотів би, щоб вони трохи збавили оборот, у тому числі щоб вони розібрались в тонкощах, що не може взагалі йти питання про те, щоб ухудшити чи знизити об'єм прав і свобод, якщо ми хочемо будувати нормальну систему судову і незалежну. Це стосується і прокуратури.

Я ще раз хотів би сказати, що уже три роки, як прокуратура є складовою судової системи. Посчитайте 131-у зі значком 1 і ви зрозумієте. І тому на це дивитись надо, на цих людей, які працюють по захисту Конституції, по захисту прав громадян і об'єм їх прав, ми повинні підходити з ретельністю. Не можна переборщувати, я з вами згідний, оце треба подивитись, що, де, як і коли, разом з тим треба дивитися, яка в нас вистроєна система. Чому ми вважаємо, що представники законодавчої чи виконавчої влади можуть так вільно змахом руки взяти і втручатись в роботу прокурорів як частини судової системи. Я ще раз повторюю, це недопустимо. На якій підставі? Давайте судова система буде роботу Кабміну чи комітет пані Галини.

Я так зрозумів, що немає зв'язку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Є зв'язок, Василь Іванович. Просто ми обговорюємо питання включення в порядок денний законопроект, який стосується судової винагороди.

НІМЧЕНКО В.І. Да, я, і тому я... Судова нагорода. Я вважаю, що це питання не на часі. Я розумію, що за цим стоїть дальше за судовою винагородою. Це не на часі питання, є більше питання, у нас подивіться, одна третина, більше навіть, вакансій. І подивіться, ми з вами, комітет, зробили, скільки ми разів переглядали питання щодо конкурсного відбору, щодо конкурсного відбору суддів. Це знущання з людей. І те саме і зараз, подивіться, 75 суддів звернулось. Та найдіть таку країну, 75 суддів звернулось з питанням... Шановні колеги, ми ж не ізгої в своїй державі. Іде питання про суддів. Іде

питання про прокурорів, які несуть прямі обов'язки дотримання, збереження конституційного ладу в країні. Що тут незрозуміло?

Тому, я вважаю, що не на часі взагалі це питання розглядати. У нас є більш важливі питання. Те, що треба, я вам скажу.

Спасибі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Перед тим, як я надам слово, підняті руки. Тимур просто уточнить по листах і зверненнях. Я недаремно Ігоря Колісника про це запитав, тому що тут є мій альтернативний законопроект. Я б хотів, щоб... я буду голосувати за включення в порядок денний, я б хотів, щоб ми рекомендували альтернативний законопроект, автором якого я є. Хоч і прив'язується до орудних величин, але прив'язується до тієї суми, яка на сьогоднішній день мала б виплачуватися суддям, якщо б ми їх, как это, скажемо так, досить спірний спосіб не обмежували кожен раз Законом про Державний бюджет. Хто не хоче, можете не включати, залишимо ситуацію, як вона є.

Тимур, просто уточнення по листах. Бо, наскільки я листи бачив, було посилання на конкретну позицію по конкретному законопроекту, відсутній.

ЛОГВИНЕНКО Т.В. Дякую. Трішки доповню. Десь протягом останніх трьох тижнів з моменту реєстрації альтернативного законопроекту 13467-1 майже кожен день отримується як на електронні пошти членів комітету, так і по СЕДО масові звернення від місцевих саме судів, у яких зокрема зазначається про підтримку законопроекту з реєстраційним номером 13467-1, як такий, що забезпечить цінність праці суддів місцевих судів з точки зору навичок, умов праці, зусиль та відповідальності професії судді. Напевно, зараз майже десь 50 або більше таких звернень, вони кожен день надходять, всі можуть побачити їх в СЕДО і на особистих електронних адресах.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Тимур, за уточнення.

Богдан Сильвестрович, перед вами надам слово... в мене члени комітету просто руки підняли, а ми завжди членам комітету спочатку. Максим Євгенович, потім Ігор Павлович Фріс, потім Богдан Сильвестрович. Колеги, нагадую, що це питання включене в порядок денний.

ДИРДІН М.Є. Дякую. Я хотів би почути Раду судів, ВРП, а потім уже документувати цю позицію, тому що ми вчора збиралися ввечері, проговорювали ці всі моменти щодо цього законопроекту, і зробити вже висновок. Давайте дамо слово Раді суддів, ВРП, а потім уже і я прокоментую.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, але спочатку Ігор Павлович Фріс. Дякую.

ФРІС І.П. Да, дякую, пане голово. Я озвучу ще раз свою позицію: я не зможу підтримати вказаний законопроект, якщо ми не врегулюємо питання щодо цих орудних величин безпосередньо по всіх ланках судів, щоб ми зрозуміли, звідки в державному бюджеті буде можливість отримати кошти, можливість диференційного підходу до зарплат суддів апеляційної інстанції, Верховного Суду. І тоді збільшення за рахунок цих коштів, цих величин і цих коштів з державного бюджету саме зарплат суддів місцевих судів. Тому така невеличка, скажімо, косметична конструкція, на жаль, не задовольняє ті вимоги, які я ставлю до визначення грошового забезпечення суддів.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Єдине, що у нас питання включення у порядок денний... Ми нічого не можемо прийняти, думки змінити, да.

ФРІС І.П. Тому в порядок не буду голосувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, єдине уточнення. Я розумію, Ігорю Павловичу. Єдине уточнення, що дійсно, якщо ви говорите про косметику, то її неможливо змінити саме, якщо його не включаєш ще потім. От ну, таке, але розумію.

Роман Вячеславович.

БАБІЙ Р.В. Да, у мене коротка, з приводу скоріше організації матеріалів на комітет. От з врахуванням того, що сказав Тимур. Я хотів би секретаріат попросити за можливості все-таки скидувати всі матеріали, які надходять. Ну, це буде систематизовано, які надходять за цей час і стосуються певного питання, тому що в матеріалах комітету, які розіслані депутатам, цих листів немає. Зрозуміло, що кожен депутат мав би сам

систематизувати, можливо, свою вхідну пошту. Тим не менше, якщо приходять на адресу комітету, щоб ми мали всю картину, хотів би попросити Ігоря Васильовича і такі листи в підтримку чи з критикою законопроекту теж включати в матеріали для комітету.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я знаю, що по-різному приходить, приходять на особисту електронну пошту мою такі листи, по-різному. Знаю, що членам комітету теж начебто направляли окремо... не на комітет, а просто от на особисті адреси. Тому секретаріат навіть якщо захоче, не зможе з вашої...

БАБІЙ Р.В. Дивіться, якщо на особисту пошту, нема питань взагалі. Я маю на увазі те, що приходить все-таки на комітет, на адресу комітету.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ігор Колісник, будь ласка, врахуйте. Але мені здається, що розсилається. Те, що приходить на комітет, воно розсилається завжди по СЕДО на всіх. Просто велика кількість звернень у кожного депутата, можливо там... Але врахуйте, щоб ми по таких важливих законопроектах якимось систематизували, можливо в окремій папці чи на Google диску для зручності членів комітету, щоб всі звернення, які приходять, щоб вони були в якійсь одній папці, скажімо так, із посиланням, щоб легше було, зручніше знайомитись народним депутатам.

Богдан Сильвестрович Моніч, і давайте переходити до голосування щодо питання включення чи не включення в порядок денний. Єдине уточнення: оскільки це ставиться окремо і моя пропозиція, то я буду пропонувати першим поставити в порядок денний це питання, під номером один. Відповідно перше і друге, бо там два законопроекти, два законопроекти.

МОНІЧ Б.С. Дякую, Денис Вячеславович.

Доброго дня, шановні члени комітету, шановні народні депутати. Я коротко скажу, буду намагатись. Я прошу наразі включити все ж таки даний законопроект в порядок денний, тому що на сьогоднішній день всі гарантії суддівської незалежності є досить умовними. Ми вже живемо енадцять на прожитковому мінімумі 2 102. Якщо не буде прийнято і зараз потяг цей піде, підвищать знову працівникам НАБУ, працівникам ДБР, бо вони будуть по орудним величинам іти, а судді як були на 2 102, вони так і залишаться.

Хочу вам нагадати, шановні народні депутати, що в Законі про Державний бюджет, тут про гроші сьогодні питали, було передбачено, що суддям місцевих судів будуть здійснюватися доплати в розмірі п'яти прожиткових мінімумів. Є законодавча ініціатива, 12244 законопроект, де були передбачені ще доплати, в тому числі, суддям місцевих судів, суддям апеляційних судів. Відповідні законодавчі ініціативи, незважаючи на те, що гроші є, сьогодні ми живемо вісім місяців вже бюджетного року, є на це гроші, але ті законодавчі ініціативи, вони просто лежать. Якщо вже держава буде намагатися привести систему оплати праці державних службовців до якогось знаменника, то принаймні давайте спробуємо обговорити, знайти якісь спільні точки.

Є вже консультативний висновок Вищої ради правосуддя з цього приводу, там теж не все ідеально. Є законопроект Дениса Вячеславовича, який підвищує дещо розміри суддівської винагороди суддям першої інстанції, однак цементує чомусь апеляцію верховних, касаційних судів. Але ми мусимо це обговорювати, бо інакше ми отримаємо, ми – судді, отримаємо зрештою те саме, що і працівники апаратів судів. Є вже прийняті законопроекти, лежать на підписі у Президента, є гроші в державному бюджеті, а кошти як не отримують працівники апарату так і судді не будуть їх отримувати, бо потяг піде, новий бюджетний період почнеться, а ми залишимося на 2 102.

Давайте спробуємо включити, почати обговорювати ці питання і шукати якийсь спільний знаменник. Це наша позиція. Дякую.

НІМЧЕНКО В.І. А де ж гарантія, що підпише Президент цей законопроект?

МОНІЧ Б.С. Якщо не говорити, то взагалі, якщо ми не будемо розглядати, то його не буде.

НІМЧЕНКО В.І. От правильно. Треба реалізовувати те, що є, те, що є реалізувати, колеги. Що значить "не підписує Президент"? Ми ж Комітет правової політики. Є 15 діб у нього, 15 діб. Стурбована Рада правосуддя і правильно. І лежать закони з приводу грошового забезпечення, йде питання грошового забезпечення незалежності суддів, давайте так називати речі, яких кидають з відрядження у відрядження, окупація, виїзд і все інше.

Колеги, а не підписується – це теж проблема. Чому ми не можемо обговорити це на комітеті?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Василь Іванович, все, закінчили?

НІМЧЕНКО В.І. Да. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. У нас зараз питання: включення чи не включення в порядок денний. Я пам'ятаю...*(Не чути)* Максим Євгенович, законопроект, який стосується розміру суддівської винагороди. У нас законопроект прийнятий, про який ви, я так розумію, згадуєте, він стосувався не суддівської винагороди, а апаратів судів заробітної плати, це різні речі. Ми зараз обговорюємо питання включення в порядок денний законопроекту, який, – говорю свою власну точку зору виключно, – який стосується зовсім іншого питання. Давайте все ж таки по ньому визначимося.

Там Максим Євгенович, а також просив позицію Вищої ради правосуддя. Ми дійсно отримали консультативний висновок.

ДИРДІН М.Є. Позиція є, а хотів би позицію Верховного Суду, так що в нас?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Верховного Суду, наскільки я знаю, ми позицію не отримували. І знову ж таки, Вища рада правосуддя, давайте, якщо можете, коротко, потім Верховний Суд, щодо виключно питання включення в порядок денний. Не потрібно заходити в зміст законопроекту, бо ми його ще не розглядаємо як такого. Вища рада правосуддя, а потім Верховний Суд.

_____. Доброго дня, Денис Вячеславович, доброго дня, шановні народні депутати, перш за все я хочу повідомити, що Вища рада правосуддя щойно призначила 16-го члена Вищої кваліфікаційної комісії суддів України. І на наше переконання, це трохи, можливо, підвищить швидкість конкурсних процедур, які зараз тривають.

Щодо включення або не включення даного питання це, безумовно, є суверенне право народних депутатів і комітету. Разом з тим підтримую позицію pana Демченка про те, що необхідно обговорювати, оскільки видається таким чином, що питання суддів вирішується без суддів, без широкого обговорення. І тут більш широкий контекст: від встановлення тих чи інших розмірів суддівської винагороди, визначення їх розміру воно впливає в тому числі і на незалежність членів Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, Вищої ради правосуддя, Конституційного Суду України, оскільки їх оклад також залежить від розміру суддівської винагороди суддів Верховного Суду. І безумовно, може

підтримувати питання підвищення розміру винагороди, але ключове – хто є тим суб'єктом, який визначає ці орудні величини. І ми категорично заперечуємо, що це Кабінет Міністрів України, оскільки таким чином вся судова гілка влади буде підпорядкована рішення уряду, що прямо суперечить статті 6 Конституції України.

А включати/не включати – це на ваш розсуд.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Верховний Суд.

Єдине що: в консультативному висновку, наскільки я пам'ятаю, нагадайте, що, ви підтримали в цілому законопроект альтернативний? Вища рада правосуддя.

_____. Ні, альтернативний законопроект і основний законопроект, якщо їх розглядати окремо, вони лише встановлюють розміри суддівської винагороди. Тут же ж справа в тому, що інший законопроект, який впроваджує порядок, хто визначає ці орудні величини. І Вища рада правосуддя в консультативному висновку, вона саме зазначила такі зауваження безпосередньо: можливість порушення статті 6, статті 129, 125, 130, 131 Конституції України.

Тому ми сказали, що можливе обговорення, але з урахуванням і наших зауважень.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Верховний Суд... для стенограми.

БАБАНЛИ Р.Ш. Добрий день. Заступник керівника апарату Верховного Суду Бабанли Расім. Добрий день, Денис Вячеславович, шановні народні депутати.

Позиція Верховного Суду ще поки що не сформована, ведеться внутрішня дискусія. Можливо, на пленумі буде це питання обговорюватись. Тому поки що не готовий висловити позицію з цього приводу, але, розуміючи всі нюанси законотворчого процесу, то зрозуміло... *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Расіме, зв'язок з вами пропав, на жаль.

БАБАНЛИ Р.Ш. ... будь-які позиції, які будуть висловлені... *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пане Расіме, на жаль, не чули вас, зв'язок пропав з вами.

БАБАНЛИ Р.Ш. Прошу вибачення. Напевно, були проблеми зі зв'язком.

Позиція в тому полягає, що поки що вона не сформована у Верховному Суді, ведеться внутрішня дискусія. Можливо, буде розглядатись це питання на пленумі, це поки що до кінця невідомо. Але, враховуючи розуміння всіх законотворчих процесів, то ми розуміємо, що якщо така позиція буде висловлена пізніше, то вона може бути врахована при подальшому доопрацюванні цих законопроектів.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло, пане Расіме.

Колеги, переходимо до голосування. Значить, ставиться...

ДИРДІН М.Є. Я хотів сказати кілька слів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, Максим Євгенович, прошу.

ДИРДІН М.Є. Стосовно включення чи невключення. Ми вчора ж проговорювали ці законопроекти, основний і альтернативний. І на сьогоднішній день було б теж цікава позиція від Верховного Суду, але, на жаль, вона ще не сформована.

Але я все-таки буду підтримувати питання щодо включення цього законопроекту в порядок денний. Всі за і проти, є за і проти, але в даному випадку тут більше буде за, ніж проти. І час, про який говорить законодавчий процес, і формування бюджету на 2026 рік, він теж є актуальним. І ми не повинні про це теж забувати. І я прошу колег підтримати його включення в порядок денний.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Отже, ставлю на голосування питання включення до порядку денного питань по розгляду законопроектів: 13467 і 13467-1, альтернативного до нього, пунктом першим у порядку денному, ну далі пункт по списку. Це окремо голосується.

Так, Бабій.

БАБІЙ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Божик.

БОЖИК В.І. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Васюк.

ВАСЮК О.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ватрас.

ВАТРАС В.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Власенко.

ВЛАСЕНКО С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Для стенограми. Також присутній член комітету народний депутат Власенко Сергій Володимирович.

Гунько.

Демченко.

ДЕМЧЕНКО С.О. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дирдін.

ДИРДІН М.Є. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Калаур.

КАЛАУР І.Р. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Князевич.

Маслов – за.

Німченко.

НІМЧЕНКО В.І. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Новіков.

НОВІКОВ М.М. Як суддя у відставці заявляю про конфлікт інтересів, тому усуваюсь від голосування будь-якого.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Не голосуйте.

Павліш.

ПАВЛІШ П.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пузанов.

ПУЗАНОВ О.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Соболев.

СОБОЛЄВ С.В. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Фріс.

ФРІС І.П. Утримався.

СОБОЛЄВ С.В. 10 – за, 5 – утрималось. 1 – не голосував.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Рішення прийнято, колеги.

Так, включили. Інші є ще в когось пропозиції окрім тих, що я озвучив пропозицій щодо порядку денного? Якщо ні, то тоді, якщо немає більше наполягань, то пропоную поставити в цілому прийняття порядку денного з урахуванням пропозицій, які я озвучив.

Цю ми проголосували окремо за наполяганням, а я озвучував пропозиції, нагадаю, ще включити до порядку денного законопроект 13469, от також перше читання. Зняти 13165-2, включити в "Різному" розгляд листа від Вищої ради правосуддя про делегування представника від комітету до складу координаційної групи по ІТ в судовій системі при ВРП.

Ну от, так, здається все. Більше ні в кого немає пропозицій, колеги? Нічого обговорити в "Різному"?

БАБІЙ Р.В. Можна?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да-да, прошу.

БАБІЙ Р.В. Я в "Різному" буду пропонувати обговорити ситуацію коротко, яка склалася щодо нового складу ГРД. Але це в "Різному", очевидно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Окей.

БАБІЙ Р.В. Щоб нам визначитися попередньо, що з цим далі робити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Немає сенсу ставити окремо ніяку пропозицію? Ніхто не наполягає на голосуванні? Тоді ставлю проект порядку денного в цілому з урахуванням озвучених мною і Романом Вячеславовичем пропозицій. Переходимо до голосування за проект порядку денного в цілому.

Бабій.

БАБІЙ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Божик.

БОЖИК В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Васюк.

ВАСЮК О.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ватрас.

ВАТРАС В.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Власенко.

ВЛАСЕНКО С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Гунько.
Демченко.

ДЕМЧЕНКО С.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дирдін.

ДИРДІН М.Є. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Калаур.

КАЛАУР І.Р. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Князевич.

Маслов – за.

Німченко.

НІМЧЕНКО В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Новіков.

Павліш. Павліш Павло Васильович.

Пузанов.

ПУЗАНОВ О.Г. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Соболев.

СОБОЛЄВ С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Фріс.

ФРІС І.П. За.

СОБОЛЄВ С.В. 14 – за. 0 – утрималися. 0 – проти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Рішення прийнято. Дякую, колеги.

Отже, колеги, переходимо до розгляду першого питання порядку денного нашого засідання: це проект Закону 13467 і 13467-1 альтернативного до нього. Зараз я відкрию, просто як він називається, щось не відкривається.

Будь ласка, Колісник Ігор, озвучте як правильно називається, не можу відкрити назву законопроекту, щоб я для стенограми правильно сказав.

КОЛІСНИК І.В. Це проект Закону про внесення змін до Закону України "Про судоустрій і статус суддів" щодо створення передумов для підвищення розміру прожиткового мінімуму (реєстраційний 13467), і аналогічна назва – 13467-1.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Співголову профільного підкомітету прошу доповісти про результати розгляду на підкомітеті, якщо було прийнято рішення по цьому законопроекту.

ПАВЛІШ П.В. Вітаю, шановні колеги. Підкомітет з питань правосуддя провів обговорення даних законопроектів і було прийнято рішення підтримати більшістю голосів законопроект 13467.

Ні, Денис Вячеславович, перепрошую, комітет не визначився, бо в нас розділились: два – не голосували, два – просто підтримали. Тому рішення... *(Не чути)* немає.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло, немає рішення підкомітету. Добре.

Проект рішення комітету передбачає рекомендації Верховній Раді прийняття за основу законопроекту номер 13467-1 (альтернативного), автором якого я є. Але давайте спочатку обговоримо. Чи є у нас від авторів основного законопроекту представники?

ТРЕТЬЯКОВА Г.М. Так, я від авторів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу, Галина Миколаївна. Наша колега, голова Комітету з питань соціальної політики Галина Миколаївна Третякова. Вам слово.

ТРЕТЬЯКОВА Г.М. Дякую.

Шановні колеги, шановні народні депутати, шановні запрошені, це один з чотирьох законопроектів, який комплексно, – хоча ще не по всій системі, залишиться лише Бюджетний кодекс, – який Міністерство фінансів змінить під час формування бюджету на наступний рік, це буде комплексно. Водночас без цього, без п'ятого, закону ці чотири закони по законодавству відв'язують посадові оклади, і один законопроект від штрафів - прив'язку до прожиткового мінімуму.

Власне, автори не ставили перед собою мету якось змінювати систему оплати чи змінювати посадові оклади, лише відв'язатися від прожиткового мінімуму. Чому? І наш комітет запропонував вашому комітету визначитися, чи це буде основний, чи альтернативний пана Маслова законопроект. Є рішення Комітету з питань соціальної політики і захисту прав ветеранів. Тому що для нас конче необхідно зробити цю відв'язку, для того щоб ми прибрати гальмування зростання прожиткового мінімуму.

Хочу нагадати вам 2017 рік, відповідно до якого посадові оклади, в тому числі і в суддівській системі, були прив'язані до мінімальної заробітної плати. Ви знаєте, що така прив'язка призвела до того, що мінімальна заробітна плата загальмувала і механізму її зростання не було аж до того, поки посадові оклади не відв'язали від мінімальної заробітної плати і прив'язали до прожиткового мінімуму. Це була доволі цинічна прив'язка, тому що, розуміючи вже на той час, що цей механізм прив'язки посадових окладів до якоїсь величини, яка є стандартом забезпечення малозабезпечених прошарків населення, а також тих, хто знаходиться в складних життєвих обставинах, створила механізм гальмування зростання прожиткового мінімуму. З 2017 року, я передавала нашим народним депутатам графік, на сьогоднішній день прожитковий мінімум відстає

від його реальної величини втричі. Ви знаєте, що їх п'ять у нас прожиткових мінімумів, по деяких з них величинах відстає більше ніж в три рази. Таким чином, для того, щоб забезпечити в соціальному законодавстві стає недискриміноване відношення до малозабезпечених прошарків населення, а також до тих, хто потрапив у складні життєві обставини, конче необхідно відв'язати посадові оклади від прожиткового мінімуму.

Ми подивилися на світову практику. В світовій практиці є так звані wage unit – показники, які встановлюються в бюджеті, ми не змінювали механізм встановлення цієї величини. Тут я маю сказати, що прожитковий мінімум, встановлення прожиткового мінімуму на сьогоднішній день теж не відповідає законодавству. Відповідно до Закону "Про прожитковий мінімум", розмір прожиткового мінімуму має встановлюватися урядом. Водночас Постанова Кабінету Міністрів? відповідно до якої ПЖМ встановлюється урядом? скасовано судом і уряд цю величину своїм рішенням на засіданні на урядових комітетах, на засіданні уряду не встановлює. Водночас покладає повністю відповідальність за встановлення прожиткового мінімуму в бюджеті на Верховну Раду України. Відповідно Законом "Про прожитковий мінімум" після встановлення величини ПЖМ урядом має далі процедурна величина, коли Верховна Рада в бюджеті на відповідний рік затверджує цей показник.

Ми не змінювали механізм встановлення орудної величини. Він так само по закону встановлюється урядом і затверджується Верховною Радою України таким самим механізмом як сьогодні відбувається в прожитковому мінімумі.

Водночас в 2017 році після прив'язки посадових окладів до прожиткового мінімуму, прожитковий мінімум почав гальмувати, і дав гарантію, на яку розраховували всі більш ніж 14 законів, в яких посадовий оклад прив'язаний до прожиткового мінімуму, всі публічні службовці, які знаходяться на посаді, вони не отримали тієї динаміки зростання заробітної плати, на яку очікували. Більше того, з 2019 року почалася практика встановлення в 7 статті Закону про бюджет окремих прожиткових мінімумів, спочатку окремо для прокурорів, окремо для суддів. Так-от у множинній сутності вона взагалі призвела до дисбалансів в оплаті публічних службовців, зокрема і в суддях.

Ми говорили на своєму комітеті, що основне, про що ми мріємо, про те, щоб така орудна величина була одна на всю країну. Є такі спроби так само, як і робити множинність прожиткових мінімумів: окремо прожитковий мінімум для прокурорів, окремо прожитковий мінімум для суддів, окремо прожитковий мінімум для інших посадовців, крім названих. Ця вся така у множинній сутності вона саме і призводила до ручного регулювання посадових окладів Кабінету Міністрів. В тому випадку, якщо орудна

величина і ми збережемо на друге читання в усіх чотирьох законах одну орудну величину на всю країну, то ми забезпечимо цією однією орудною величиною затвердження її саме в бюджеті. І саме в законах України, а це відповідно Верховна Рада України – вищий законодавчий орган встановлює оці коефіцієнти кратності до такої орудної величини. Якщо ми вирівнюємо орудні величини одну на всю країну і збережемо ті коефіцієнти, що і є, це і буде гарантією, що орудна величина буде зростати для всіх однаково. Не буде такої величини, коли кожне відомство бігає і б'ється за те, щоб йому встановили прожитковий мінімум більше, а якомусь менше, і не билися за оці диспропорції.

До цього законопроекту він розкриє можливості в тому числі і зробити реформу прожиткового мінімуму, привести його до його реальної величини, який сьогодні по різних показниках сягає 7,3–8 тисяч гривень. Ми це почали в програмі по захисту мам, демографічна є така програма. Вона буде у нас на наступному сесійному тижні, там ми казатимемо про те, що ми мусимо допомагати людям так, як нам і приписує 46 стаття Конституції, в розмірі прожиткового мінімуму. Він має нарешті отримати свій фізичний зміст...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Галина Миколаївна.

ТРЕТЬЯКОВА Г.М. ... що людина має мати ці гроші на своє існування.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Запитання чи є до співавторки основного законопроекту? Сергій Демченко, бачу, рука піднята.

ДЕМЧЕНКО С.О. Так, дякую.

В мене є декілька запитань. Пані Галина, якщо дозволите, я буду питання, ваша відповідь, потім наступне питання, мені так буде зручно. Немає заперечень?

ТРЕТЬЯКОВА Г.М. Окей.

ДЕМЧЕНКО С.О. У мене такі короткі для того, щоб з'ясувати зрозумілість для себе.

Перше питання. Скажіть, будь ласка, що залишиться в результаті, якщо ці законопроекти будуть прийняті всі, що запропоновані вами як автором, що залишиться взагалі в країні, в державі прив'язаним до прожиткового мінімуму?

ТРЕТЬЯКОВА Г.М. Прожитковий мінімум – це основний соціальний стандарт. У нас біля 20-и, може, навіть 30-и законів, відповідно до яких ми забезпечуємо дітей, які постраждали від вибухонебезпечних речовин, малозабезпечені родини – окремий закон. У нас є Закон про державні соціальні стандарти, там теж визначені категорії осіб, які потрапили в складні життєві обставини, які мають забезпечуватися, а також мінімальна пенсія відповідно до 46 статті Конституції. Це коротко.

ДЕМЧЕНКО С.О. Зрозуміло. Дякую.

Наступне питання. Скажіть, будь ласка, коли прожитковий мінімум буде збільшено втричі? Тобто той розмір, як ви зазначили, що він мусить бути втричі більший, ніж зараз визначений. Коли це відбудеться: рік чи місяць?

ТРЕТЬЯКОВА Г.М. Це ми запропонували з Міністерством фінансів зробити в бюджеті 26-го року, встановити такі шаблі, відповідно по яких ми будемо наздоганяти прожитковий мінімум. Тому що наздогнати в тій ситуації, в якій ми знаходимося, це неможливо.

Водночас за розрахунками Міністерства фінансів, якщо ми не відв'яжемо прожитковий мінімум, то, наприклад, – це я просто як приклад привожу, в мене є такий офіційний лист від Мінфіну, – щоб підняти мінімальну пенсію до 5 тисяч гривень, нам потрібна сума біля 340 мільярдів для фінансування додатково в Пенсійний фонд і 475 мільярдів на фінансування заробітних плат посадовців, у яких сьогодні посадовий оклад прив'язаний до прожиткового мінімуму. Тобто от це і є гальмом. Як тільки ми відв'яжемо посадові оклади, вони живуть своїм життям, і там своє зростання заробітної плати, а пенсії будуть зростати за своєю процедурою. І по мірі того, як ми будемо наздоганяти і в Пенсійному фонді, бо це основний витратний механізм по мінімальному прожитковому мінімуму для непрацездатних осіб, ми маємо в бюджеті на 2026 рік встановити, якими такими шаблями ми наздоганяємо прожитковий мінімум в його реальному значенні.

ДЕМЧЕНКО С.О. Зрозуміло. Пані Галино, я дозволю собі уточнююче питання. Відповідно до вашої відповіді це буде поступове збільшення прожиткового мінімуму,

розтягнуте в часі. Скажіть, будь ласка, коли кінцеве буде збільшення, що в три рази буде збільшений прожитковий мінімум, він буде відповідати дійсному? Коли ця дата кінцевого року, що ви плануєте, що втричі він буде збільшений? Це 2028 рік, 2030 рік, коли це буде?

ТРЕТЬЯКОВА Г.М. Я думаю, що це можна зробити за 5 років, але це моє особисте судження.

ДЕМЧЕНКО С.О. Тобто через 5 років він збільшиться втричі?

ТРЕТЬЯКОВА Г.М. Да, це моє особисте судження.

ДЕМЧЕНКО С.О. Я зрозумів. Дякую.

ТРЕТЬЯКОВА Г.М. Але те, що дасть Міністерство фінансів, будемо дивитися.

ДЕМЧЕНКО С.О. Цього достатньо. Мені цікаво, що 5 років – це строк.

Наступне в мене питання. Ще раз поясніть мені, будь ласка, оцю проблему різних прожиткових мінімумів. Ви сказали, що цей законопроект вирішує проблему різних прожиткових мінімумів. А чому не вирішити цю проблему різних прожиткових мінімумів шляхом встановлення єдиного прожиткового мінімуму просто?

ТРЕТЬЯКОВА Г.М. Да, така пропозиція була від мене, це законопроект 3515. Він, якщо ви пам'ятаєте, він йшов у Верховній Раді по повній процедурі, я як основний автор його доповідала 10 хвилин, коли ще Разумков був спікером парламенту. Відповідно він заблокований на друге читання, тому що багато стейкхолдерів вважає, що нам потрібна купа прожиткових мінімумів. Водночас європейська практика, фізичний сенс, там немає навіть такого виразу, ну, саме там living minimum, там є living wage. І фізичний сенс living wage в Європі, що ця величина або не оподатковується у людини, або повертаються податки, особисті податки, які сплачує людина (у нас називають податки на доходи фізичних осіб і військовий збір), повертається в родину, якщо людина отримує дохід, який потрібен їй для харчування, одягу і комунальних послуг, для даху, для того, щоб забезпечити собі дах. Це, власне, 48 стаття Конституції, вона у нас виключна, вона каже про те, що ми мусимо забезпечити кожному громадянину одяг, харчування і дах.

Таким чином ця величина, вона сьогодні в нас сягає 7-8 тисяч гривень, в європейській практиці вона б не оподатковувалась. Тобто якщо ми визначаємо, наприклад, 8 тисяч мінімальну заробітну плату, і з неї беремо ПДФО податок, то ми забираємо у людини можливість жити на мінімальну величину, яку ми для себе обрахували.

Тобто в моїй пропозиціях було встановити єдину величину, не диференціювати до 6 років дитина, з 6 до 18. І більше того, не є зрозумілим, чому для особи з інвалідністю прожитковий мінімум менше, ніж ця...

ДЕМЧЕНКО С.О. Пані Галино, дякую. Я перепрошую, я знаю, що, пане голову, знаю, що в нас мало часу, я щоб не завантажувати зараз.

Тобто причин не встановлювати єдиний прожитковий мінімум і таким чином вирішити цю проблему, яку намагаються ці законопроекти вирішити, в нас не існує. Правильно?

ТРЕТЬЯКОВА Г.М. Існує, це не прохідна модель. На сьогоднішній день її ніхто не підтримує. Ну, як, ніхто...

ДЕМЧЕНКО С.О. Дивіться, причина... Просто її не підтримують, я зрозумів.

І в мене останнє питання, якщо дозволите. Скажіть, будь ласка, ви розповіли, як міністерства бігають за прожитковим мінімумом, щоб кожний для себе встановити більший, на відміну від інших. Скажіть, будь ласка, яка є гарантія, що при застосуванні орудної величини, кожне міністерство не буде бігати, знову для себе встановлювати більшу орудну величину, ніж для іншого міністерства? Оскільки ви ж знаєте, закон у нас не передбачає встановлення окремого прожиткового мінімуму для суддівської винагороди. Тобто ми отримуємо ту ж саму... Чому ви вважаєте, що є гарантія, що ми не отримуємо ті ж самі яйця тільки вид ззаду чи збоку, я не знаю як правильно казати? Але, на жаль, питання, да. Дякую.

ТРЕТЬЯКОВА Г.М. Такий ризик є.

ВЛАСЕНКО С.В. Правильно – збоку.

ТРЕТЬЯКОВА Г.М. Да, тому що є абсолютно правильне питання, такий ризик є саме тому, що є різні коефіцієнти і ці коефіцієнти Верховна Рада може змінювати. Водночас, якщо буде одна орудна величина, а коефіцієнти ми в тому чи іншому вигляді, ну, насправді, це має бути окремий законопроект, я його називаю про справедливу оплату праці, яким ми маємо ввести поняття, що таке публічна служба, визначитися, де там військова служба, як Велика Палата Верховного Суду визначила, що військова служба є публічною службою. Визначити, що таке особи на політичних посадах і встановити грейди, які наразі встановлені тільки для 156 тисяч державних службовців для всієї країни, починаючи з президентської посади, зі спікера парламенту, Голови Конституційного Суду, далі там Голова Верховного Суду, міністри, Прем'єр-міністр вище, да. І оці шаблі, якщо будуть встановлені, то в цьому випадку це буде друга гарантія встановлення орудної величини і справедливих грейдів – це дві складових.

Водночас другий Закон про справедливу оплату праці, ну, на жаль, так виходить, що його ніхто не готує, крім як в нашому комітеті. У мене він готовий, я сьогодні його... Я вже відправляла його головам комітету пану Стефанчуку, Корнієнку, Прем'єр-міністру екс, маю на увазі Денису Анатолійовичу, і Свириденко як новій Прем'єрці. Відповідно ці законопроекти знаходяться сьогодні у багатьох стейкхолдерах, але це наступний крок і в купі з цими законами, і Закон про справедливу оплату праці вони нададуть гарантії, що грейди будуть по всій країні, починаючи від Президента і до найменшої плати. І цим законопроектом має бути встановлено, що максимальний розбіг між мінімальною і максимальною оплатою на публічних службах не може бути більше ніж 5, 6 чи 7. Водночас у нас він сьогодні сягає більше ніж в 30 разів, такого немає в жодній європейській країні. Отоді це буде справедлива система. Водночас зробити це одночасно цю реформу не уявляється за можливе, тому ми йдемо, і потім це парламентська реформа, це не урядовці підготували. Ми готуємо це парламентськими силами, яким не дуже потужні з точки зору сарасіті, нам там не дуже фінансують наших помічників, які мають проводити ці заходи щодо повного циклу публічної політики. Водночас другий законопроект про справедливу оплату праці, плюс прив'язка до однієї орудної ставки має зробити нарешті систему оплати, в тому числі і на публічній службі, справедливою.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Є запитання до вас, бачу, Богдан Сильвестрович, потім Вища рада правосуддя. Тільки, Галина Миколаївна... Я вибачаюся, Галина Миколаївна,

ми знаємо, що ви дуже глибоко в темі цій, в тематиці соціальної політики. Максимально тільки стисло, у нас порядок денний великий.

МОНІЧ Б.С. Я дякую насамперед Сергію Олексійовичу, багато питань важливих він підняв. Я хочу звернути увагу шановних народних депутатів, що погано, що ми на цьому комітеті не обговорювали і не обговорюємо, очевидно, не будемо обговорювати законопроект 13466, який по суті є основним і який вже містить ті великі перестороги, про які ми і говоримо. Що розмір тієї орудної величини, він встановлюється, так, законом, але за поданням Кабінету Міністрів. Більше того, законопроект не оперує, – я задам запитання, Галина Миколаївна, вам, бо це стосується гарантій насамперед, – він не оперує чомусь поняттям єдиної розрахункової, орудної величини, як ви оперували таким поняттям неодноразово. Але закон чомусь оперує поняттям "базова (орудна) величина".

Більше того, є норма, яка говорить, що надаються пропозиції щодо розміру базових (орудних) величин. Тобто вже існує ймовірність того, що ці базові (орудні) величини можуть бути різними, як ми зараз маємо, для прокурорів, для суддів по прожитковому мінімуму.

В мене таке досить коротке все ж таки питання. Чи можете ви гарантувати – або так, або ні, що у разі ухвалення законопроекту 13466, в разі ухвалення законопроекту, – я Дениса Вячеславовича, звичайно, більше підтримую, хоча в мене там є свої застереження з приводу того, - чи можете ви гарантувати, що не повториться вся та сама історія, яку ми на сьогоднішній день маємо, що гарантії суддівської незалежності залишаться на тривалий час на папері, будуть встановлюватися розміри окремі орудних величин цих для різних органів державної влади, або ж будуть різні коефіцієнти встановлюватись, а судді залишаться на тому, що, по суті, і є? Хоча, ще раз я хочу наголосити, сьогодні ми не ступор того, щоб підвищувався прожитковий мінімум. Це гарантія була суддівської незалежності, в тому, що суддівська винагорода буде прив'язана до певної величини, яку держава зобов'язана постійно підвищувати. То чи можете ви гарантувати, що ми не отримаємо те саме?

ТРЕТЬЯКОВА Г.М. Дякую, пане Богдане. Ви знаєте, відповідно до Конституції що я можу гарантувати на своїй посаді. Я можу гарантувати, що я зроблю все, щоб на друге читання в основному законі був добавлений прикметник "єдина", хоча згадується базова (орудна) величина в однині, водночас для того, щоб вона була одна. І добавимо фразу, що:

не допускається встановлення декількох, чи двох, чи більше таких орудних ставок для країни. Це ми добавимо, це я гарантую, я сама...

МОНІЧ Б.С. Дякую за відповідь.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Більше того, я можу сказати, що ми і є тут, члени комітету, суб'єктами права законодавчої ініціативи, так само можемо разом із представниками суддівської спільноти ці пропозиції подати і наполягати на їх врахуванні в законопроекті 13466.

Сергій Власенко.

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую, пане голову. У мене нема питань, але давайте не будемо перетворювати засідання Комітету правової політики, при всій повазі, в засідання Комітету соціального. Цей законопроект не має нічого... Ну, він має, бо він пов'язаний із встановленням орудних величин, але ми всі розуміємо, що базова дискусія буде в Законі про встановлення орудних величин. Цей законопроект, наш, який ми зараз розглядаємо, він абсолютно про інше. Якщо буде проголосований Закон про орудні величини, тоді буде переформатована історія з визначенням суддівської винагороди у суддів. Давайте про це говорити. Ми можемо зараз дуже довго дискутувати, чи треба орудні величини чи не треба, ми визначимось в залі голосування. Це питання Комітету соціальної політики, це не наше питання сьогодні для обговорення. Ми просто пішли в обговорення питань соціальних.

Дякую, пане голову.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Вища рада правосуддя.

_____. Дякую, Денис Вячеславович.

У мене запитання до Галини Миколаївни. Я також погоджуюсь з колегами насправді, що вся дискусія, вона міститься в законопроекті 13466, яким чином і хто саме встановлює ці орудні величини.

Галина Миколаївна, чи вірно я зрозумів, що фактично це є перший етап майбутньої реформи, тобто приведення до певного знаменника всіх посадових окладів?

А наступний етап буде полягати в тому, щоб на кшталт реформи державної служби, де введені грейди певних посад, наступним кроком буде приведення усіх заробітних плат в країні до відповідних показників і введення певної величини, і що вони не можуть відрізнятися суттєво.

ТРЕТЬЯКОВА Г.М. Так.

_____. Чи я вірно розумію, що фактично це от введення орудних величин, це виокремлює суддів, і ніхто не може гарантувати, що не буде заморожені або все ж будь-яким законом внесені інші орудні величини, наприклад, для суддів?

ТРЕТЬЯКОВА Г.М. Якщо ми на друге читання випишемо, що не допускається встановлення двох і більше орудних величин, то в цьому випадку ми заблокуємо можливість Кабінету Міністрів і Міністерству фінансів впливати на кількість цих величин.

_____. Скажіть, будь ласка, зараз же існує заборона, що суддівська винагорода встановлюється виключно Законом "Про судоустрій і статус суддів", а фактично Законом про Державний бюджет, ми ввели певний показник, який заморозив розмір прожиткового мінімуму саме для суддів. Чи не станеться так само в майбутньому? Ця ж норма і так існує зараз?

ТРЕТЬЯКОВА Г.М. Зміни до законів у майбутньому теж можливі. Тобто на сьогоднішній день і ЄСПЛ трактує так, що вони можливі в тому числі і щодо звуження прав. Країни, які входять до складу Європейського суду з прав людини, вони теж потрапляють у різні фінансові свої стани. І Іспанія, Каталонія, останній суд ЄСПЛ, і Грузія... Тобто багато країн я можу привести. Я не готувалася зараз безпосередньо щодо практики ЄСПЛ, водночас одне з останніх рішень по Каталонії: судьями ЄСПЛ зазначалося, що уряди, компетентні органи, державні органи вони можуть при формуванні бюджету робити в тому числі і зменшення. Бо дискусія, чи може зменшуватися, наприклад, в абсолютно вимірі прожитковий мінімум, ця дискусія теж в Україні не провадилася. Водночас у разі, якщо стан у країні буде погіршуватися, можна уявити собі таку ситуацію.

І тому уряд відповідно до 95 статті, коли вони вносять збалансований бюджет, вони мають розуміти, скільки платники податків готові сплачувати в бюджет для того, щоб їх перерозподіляли в бюджетному процесі. Якщо платники податків не готові сплачувати єдиний соціальний внесок у розмірі там 38-56, як у Франції, відсотків, а сплачують його у розмірі 22, то в цьому випадку платники податків покривають лише ті зобов'язання, які можуть бути перекриті. Тут ми входимо на площину невиконання рішень...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Галино Миколаївно, давайте, ми вже... Дякую. Мені здається, ви відповіли.

Павло Васильович Павліш, прошу.

ПАВЛІШ П.В. Шановні колеги, по-перше, хотів би заявити про потенційний конфлікт інтересів, тому що ми завжди говоримо про суддів. А взагалі законопроект 13469 в першу чергу стосується нас, колеги, народних депутатів і всіх інших, хто отримує оплату з державного бюджету. Якраз крім суддів, тому що цей законопроект зараз їх поки не стосується. Інший законопроект, який ми включили в порядок денний і будемо вже обговорювати.

Тому заявляю про можливий потенційний конфлікт інтересів, Галина Миколаївна. І хотів би підтримати Сергія Володимировича Власенка щодо того, що цей законопроект не треба розглядати якраз в категорії впливу на судову систему. Тому хотів би пришвидшити наш розгляд цього закону.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Павло Васильович.

Колеги, я є автором альтернативного законопроекту, тому буквально декілька слів, не буду займати час. В чому було резон вносити альтернативний законопроект? Основний законопроект, на моє глибоке переконання, він дискримінує суддів. Чому? Тому що ми всі чудово знаємо, що кожен рік Законом про бюджет встановлюються різні розміри однієї і тієї ж самої величини, про що ми говорили, для різних категорій працівників, для антикорупційного сектору. Він такий, який встановлюється Законом про бюджет на кожен рік, для державних службовців, працівників там апаратів судів, там суддів – це 2 102, для прокурорів – 1 тисяча 600. Абсолютно ненормальна ситуація. Ми знаємо, що судді йдуть, звертаються до судів за захистом своїх прав і реалізують, і рішення на користь суддів і так далі.

Якщо ми приймаємо основний законопроект, то це пряме обмеження. Тобто навіть потім важкувато буде судитися за це, на моє глибоке переконання. І більше того, на мою суб'єктивну точку зору, найгірша ситуація зараз у суддів перших інстанцій, їх рівень грошового забезпечення, особливо в великих містах, і рівень відповідальності, рівень навантаження, вони є неспівставними. В дорожній карті, яку наш уряд передав до Європейської комісії, передбачається з II кварталу забезпечення конкурентної заробітної плати, грошового забезпечення і суддів, і працівників апаратів судів. І при цьому я розумію те, що у нас є складнощі в країні з фінансами, цілком обґрунтовані, ми витрачаємо велику кількість коштів на наш захист в першу чергу. І тому разом з тим я вніс цей законопроект, який передбачає все ж таки збільшення для суддів перших... Ну, як збільшення, я взяв за основу те, що вони і так мали б отримувати, якщо б виконувався нормально закон, 30 прожиткових мінімумів, якщо б він був. І перевели цю суму через орудні величини для того, щоб вона відповідала тому, що судді перших інстанцій і так мали б отримали.

Тут не варто забувати, що в нас з 6 тисяч 700, здається, вакансій суддів заповнені 4 300, чи скільки? – зараз точно, і відповідно люди працюють і за себе, і за тих, кого немає зараз на посадах. А відповідно працюють багато хто з понаднормовим навантаженням. Були ідеї щодо того, що встановити це в абсолютних величинах, прямо в законі записати, наприклад, чи базовий розмір окладу судді із коефіцієнтами до апеляцій, до касацій, щоб не було там таких великих розривів можливо, відмінності між першою інстанцією і касаційною інстанцією. Зрештою я вирішив внести його так, тому що це відкривало якраз поле для можливості опрацювання комітетського законопроекту.

У нас були внутрішні консультації в комітеті і вчора була з цього приводу нарада. На друге читання ми продовжимо більш широку також дискусію із залученням і суддів. Відверто кажучи, судді були залучені до цієї дискусії, тому що ми дійсно отримали величезну кількість звернень від суддів, які зборами суддів затверджувались, обговорювались всередині і так далі. І сьогодні я бачу тут присутні діючі судді так само. При цьому обговоренні, до речі, якщо хтось бажає взяти слово, будь ласка, підніміть руку з діючих суддів, висловіть свою точку зору, будемо вдячні, від тих, кого це безпосередньо стосується.

Так от мова про те, що до другого читання ми можемо провести дійсно і дискусії, і внутрішні консультації щодо подальшої долі і основного законопроекту, і в цілому державної політики, і щодо того, які механізми мають бути прогарантовані, закладені і реалізовані в нашому законопроекті, за яких умов комітет у разі ухвалення законопроекту

в першому читанні, за яких комітет міг би підтримати в другому читанні, члени комітету, відповідний цей законопроект, який ми зараз обговорюємо, в якій редакції. Це цілком не кінцева може бути редакція, бо це все є предмет певних домовленостей, політичних компромісів. І можливо, також члени комітету будуть виходити щодо підтримки основного законопроекту, розуміючи, що є політичні домовленості по цьому законопроекту, який ми тут обговорюємо. Звичайно, тут буде врахована, наскільки це можливо, звичайно, що і позиція органів суддівського врядування, самоврядування і позиція відповідних учасників і суддів.

Тому я пропоную підтримати в першому читанні законопроект альтернативний, в першому читанні, а звичайно, що дискусію опрацювання до другого читання ми ще продовжимо, у вас є проект рішення комітету з цього приводу. Повірте, я думаю, що це ще будуть складні внутрішні дискусії всередині парламенту при голосуванні. Я не знаю, наскільки результативне буде голосування за основний законопроект, я маю на увазі 13466, і наскільки результативним буде за це, за ці законопроекти в разі, якщо комітет його рекомендує. Але те, що ми це питання не залишимо, це факт.

Богдан Сильвестрович, ви руку підняли.

МОНІЧ Б.С. Так, доброго дня, ще раз. Дивіться, я то в цілому підтримую, звичайно, Денис Вячеславович, ваш більше законопроект. Але я не можу сказати, що дискримінованими є не тільки судді першої інстанції. По суті, треба констатувати ту обставину, що держава вже велику кількість років дискримінує абсолютно всіх суддів, не забезпечуючи гарантій суддівської незалежності.

Так, можна говорити, що там суддівська винагорода суддів Верховного Суду, орієнтуватися на неї, що вона висока, там не висока, достатня, недостатня, але вона так само не переглядалася вже і штучно заморожувалася роками. І на сьогоднішній день, якщо і говорити про те, щоб судді на щось погодилися, – а чому я можу говорити, що погодилися? Бо як би, давайте говорити відверто, да, які б не були бажання у Комітету соціальної політики змінити цю систему, поки що основною перешкодою на цьому якраз є прив'язка, оця гарантія суддівської незалежності – прив'язка до прожиткового мінімуму. Поки нічого не зроблять з суддівською винагородою, по суті, ця реформа, вона не має сенсу і не має перспектив, це моя позиція. І тому, можливо, державі пора вже згадати про те, що дискримінувалися абсолютно всі судді, і запропонувати щось суддівській спільноті в оцих орудних величинах певне збільшення суддівської винагороди. Поки що ви, Денисе Вячеславовичу, пропонуєте виключно збільшити суддівську винагороду суддям першої

інстанції. Безумовно, треба її збільшити суддям і апеляційної інстанції, хоч на трошки, я не знаю, і суддям Верховного Суду потрібно. Чому? Тому що держава роками вже не збільшувала, а заморожувала, це є гарантія незалежності членів ВККС, про що згадував Сергій Юрійович, у членів ВРП, які так само розраховували...

ВЛАСЕНКО С.В. І депутатам.

МОНІЧ Б.С. І так далі, і так далі і так далі. Тому ми можемо...

ТРЕТЬЯКОВА Г.М. А депутатам знижували у 22-му році.

МОНІЧ Б.С. Чому я закликав і обговорювати? Коротко з такими штрихами можу сказати, що це могло би бути. Є в суддівській спільноті ця проблема єдиного статусу судді, коли дійсно запровадили оці розриви великі між суддівською винагородою. Як на мене, була більш справедлива система, коли посадові оклади відрізнялися там 1, 1.1, 1.2 і 1.3. І от навіть я порахував, якщо... Знов, якщо я кажу, що Верховний Суд скаже: нам не потрібно збільшувати, якщо ми говоримо, що на що ми можемо орієнтуватися, я хочу щоб ми подумали, а це будуть гроші у будь-якому випадку. Це все одно потягне перерахунки довічного грошового утримання суддів у відставці. Оце теж гарантія суддівської незалежності і не можна озвучувати, вибачте, з комітету парламентського, що ми робимо цю реформу для того, щоб суддям у відставці, не дай бог, не перерахувати їхнє довічне грошове утримання, це ж нонсенс.

Так-от, завершуючи, на що ми могли б орієнтуватися. Якщо ми відкидаємо, що суддям Верховного Суду теж потрібно хоча б трошки підвищити суддівську винагороду під час цієї реформи, як на мене, перерахувати їх можна в орудні величини. Це були б такі, непогані орієнтири: для місцевого суду – 45 прожиткових мінімумів, для апеляційних судів – 60, для касаційного суду – 75. От вам приблизний орієнтир, коли ми наближаємо поступово розмір суддівської винагороди судді першої інстанції, апеляційних судів до більш високого розміру суддівської винагороди Верховного Суду. Але це поки дискусійне, принаймні засідання комітету – це хороший майданчик для того, щоб ми зрозуміли, чи ми готові хоча би такі кроки зробити. Бо якщо ні, то про гарантії суддівської незалежності тут не йдеться, при всій повазі до суддів першої інстанції.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Богдан Сильвестрович.

МОНІЧ Б.С. ... *(Не чути)* озвучити, що це буде, до речі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Василь Іванович Німченко.

НІМЧЕНКО В.І. Та я ж уже просився питання задати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу.

НІМЧЕНКО В.І. Перше питання – до пані Галини. Пані Галино, з повагою з великою, то на якому щаблі народні депутати? Ви там нам про щаблі розказували. На якому щаблі? Яка його... Ви взагалі знаєте, що народний депутат отримує менше, ніж керівник відділу в Кабінеті Міністрів?

ТРЕТЬЯКОВА Г.М. На другому рівні, на першому... *(Не чути)*

ВЛАСЕНКО С.В. Зверху чи знизу, Галина Миколаївна?

ТРЕТЬЯКОВА Г.М. Пан Мамка знає. Я зараз скинула пану Сергію Власенку законопроект, у пана Маслова він є. Я кидала Мамці вже там якусь ітерацію. Весь час шукаю людей, з ким я могла би обговорити цей Закон про справедливую оплату праці, ну, і з Мінфіном. Всі якось бояться цю тему зачепити, але я її буду дописувати.

Тому я готова вам кинути проект, давайте його обговорювати, він не внесений. Мамка в курсі по всіх оцих... Виконавчий табель, я це називаю, так він називається в Америці, executive schedule. Тобто це виконавчий табель, і відповідно на них народний депутат має рівень, десть який такий самий або трішечки інший, ніж Голова Верховного Суду.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, давайте, все ж таки у нас...

НІМЧЕНКО В.І. Я хотів би питання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, прошу.

НІМЧЕНКО В.І. Пані Галино, я почув вашу філософію і посилку на Іспанію, і там Італію про можливе обмеження. Я думаю, що така філософія, якщо вона існує у вашому комітеті, вона не те що оправдана, це вона підтверджує факт постановки на паузу нашої Конституції. Ви ж розумієте, стаття 8 Конституції каже, що у нас повинно все відповідати Конституції і міжнародній нормі, якщо вони не протирічать нашій Конституції, вони не застосовуються. Ми не члени Європейської комісії.

І друге. Призупиняти, зупиняти, відмінати чи скасовувати, пані Галина, є стаття 64, 65, вони рядом ідуть, коли це допустимо. Недопустимо вирішувати питання обмежувати заробітні плати як основне. 46-у подивіться, – основна підвалина існування громадянина. І тому я хотів би, щоб ваш законопроект, який не виключає можливості обмеження об'єму, про що ви тут нам розказували, посилаючись на Іспанію, це, я думаю, хибний шлях. Він до хорошого не приведе. І тому я хотів би, щоб ви цю філософію передивились у відповідності з Конституцією.

З повагою до вас Василь Німченко.

ТРЕТЬЯКОВА Г.М. Дякую. Я врахую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Власенко, потім Сергій Демченко, бо у нас члени комітету перші.

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую, пане голову.

Я ще раз кажу, колеги, ми можемо дуже довго обговорювати базовий законопроект про встановлення орудних величин. Єдине, що можу сказати: голосування, підтримка одного із законопроектів, який ми зараз обговорюємо, не означає, що ті, хто проголосують "за", підтримають сам принцип встановлення орудних величин. Голосування по орудних величинах буде складне, кожна фракція займе політичну позицію.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тому це не означає.

ВЛАСЕНКО С.В. Тому це не означає, тому що цей законопроект зроблений з одною метою. Якщо, я підкреслюю це, якщо буде проголосований базовий законопроект про орудні величини, тоді у нас буде законопроект готовий, пройшовший перше читання, який буде застосовувати ці орудні величини по відношенню до суддівської винагороди, от

і все. Тому голосування за цей законопроект не означає підтримку орудних величин. По підтримці орудних величин кожен визначиться в залі, в складі своєї фракції або відмінно від своєї фракції і так далі. Але це означає, що ми будемо готові до того, що якщо Закон про орудні величини буде проголосований, у нас буде паралельно йти закон, який встановлює суддівську винагороду в орудних величинах. А ми будемо далі в залі дискутувати, Кабмін визначає, Верховна Рада визначає орудні величини, як це відбувається, в якій процедурі, раз у рік, два рази в рік, для кожного міністерства окремо або єдина. В залі будемо виступати. Закон зараз не про це, який ми обговорюємо. Це перша історія.

Що стосується того, що сказав Богдан Сильвестрович. Да понятно, що всі хочуть підвищення заробітної плати і нема з цим жодних проблем, це нормальне людське бажання. Але навіть той варіант, який в нас є в редакції, яка пропонується до підтримки, він все одно буде дуже складний для проходження в залі. Давайте це теж усвідомимо: він буде дуже складний політично для проходження в залі. Тому що сьогодні політично говорити про підтримку підвищення заробітної плати суддям, повірте, це означає встати проти всієї "соросні", яка буде визжати знов як навіжені, розповідаючи всякі казки.

Тому, я ж кажу ще раз, закон насправді тільки про це. Кожен для себе повинен зрозуміти, що закон тільки про те: ми підтримуємо підвищення заробітної плати... суддівської винагороди суддям перших інстанцій чи не підтримуємо. От і вся історія. От за що ми зараз будемо голосувати, підтримуючи або не підтримуючи законопроект, який запропоновано до підтримки. Тому, тільки виходячи з цих міркувань, треба голосувати. А далі між першим і другим по основному законопроекту, між першим і другим по цьому законопроекту в нас буде можливість прийняти будь-які рішення, виходячи із тої юридичної і політичної ситуації, яка буде. Якщо не пройде Закон про орудні величини, то очевидно, що цей закон не пройде і не буде розглядатись. Якщо пройде Закон про орудні величини, цей закон буде розглядатися. Чи є гарантії, що він підтриманий залом? Нема таких гарантій. Чи є гарантії, що він буде підписаний Президентом? Да нема таких гарантій. Що ж ви бідну пані Третякову мучите і вимагаєте від неї гарантій? Вона ж не Національна страхова компанія "Оранта", щоб гарантувати щось. Чи є гарантії, що не буде потім Законом про бюджет це все зупинено в черговий раз? Та нема таких гарантій. Ну що ж ми як діти маленькі, граємося в пісочниці і задаємо мрійні питання, розумієте!

Але, якщо хтось внесе в Закон про бюджет обмеження суддівської винагороди після того, як вона буде проголосована, так от тоді позиція членів комітету буде важлива. Тоді не голосуємо за бюджет, не даючи наші голоси принаймні для того, щоб не зупиняти

і вимагаючи там зняти цю норму, ставлячи її на підтвердження, або там вносячи відповідні поправки, вимагаючи голосування. Але це наша робота вже. Я ще раз кажу, закон, який ми розглядаємо зараз, він про інше: ми за те, щоб підняти суддям першої інстанції суддівську винагороду чи ми проти? І виходячи з цього треба голосувати.

Дякую, пане голово.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Сергій Володимирович, за таке пояснення чітко.
Сергій Демченко.

ДЕМЧЕНКО С.О. Дякую. Чутно мене?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, чутно, видно.

ДЕМЧЕНКО С.О. Дякую.

Колеги, мені трохи сумно, але, на жаль, більшість нашого обговорення звелось до гасла "дайте гроші" і поділ якогось пирога, який, напевно, можливо, виникне на якійсь стадії. На жаль, чому? Тому що, на мою думку, законопроект не про підвищення суддівської винагороди. Законопроект насамперед щодо питань гарантій незалежності суддів в майбутньому, зміни цих гарантій, м'яко кажучи, а на мою думку, навіть порушення цих гарантій незалежності суддів.

Ви знаєте всі, що незалежність суддів – це не лише формальна, але й фінансова історія. І коли у нас відповідні норми Конституції, міжнародні стандарти прямо вказують, що зарплата має бути стабільною суддів і захищеною від політичного виконавчого впливу, при цьому ми з вами пропонуємо прив'язати розмір суддівської винагороди до величини, яку фактично довільно змінюватиме уряд, – ну, колеги, не виникає у вас питання про можливий потенційний тиск на суддів через зміну розрахунку винагороди в такий спосіб, через порушення принципу стабільності роботи суддівських влад в подальшому? Формальна і фактична буде залежність суддів від виконавчої влади: від Кабінету Міністрів України, ну, це ж всі розуміють. І зараз використовувати гасло, що от ми зараз давайте отримаємо це, а потім, що там буде, це неважливо, давайте це навіть не обговорювати, хоча, колеги, обговорювати ми мусимо. Я повернуся, питання конституційності – це предмет відання нашого комітету, а тут питання конституційності, в тому числі і базового законопроекту про введення взагалі орудної величини, для

розрахунку соціальних виплат в тому числі, не соціальних виплат, відповідних заробітних плат.

Я, колеги, міг би багато казати про рішення Конституційного Суду, які вказують і роз'яснюють, що таке гарантії незалежності суддів, і які дуже обережно, м'яко кажучи, кажуть, що ми мусимо відноситися до будь-яких змін до умов оплати праці суддів. Мають бути якісь об'єктивні економічні підстави для зміни цих умов, а не політична доцільність. А поки що от відповіді... От дивіться, в нас є конструкція цієї пропозиції запровадження орудних величин: давайте їх запровадимо для того, щоб підвищити пенсії, щоб соціальні виплати були більші. При цьому ми чуємо, що тільки через 5 років, але це ж знову-таки фантазія, при всій повазі до пані Галини, я знаю, що це фантазія. Ніхто не знає, коли це збільшення відбудеться. Тобто фактично ту мету, яка ставиться, ми її не досягаємо цими законопроектами. Але залежність від Кабінету Міністрів, базову величину, яку він визначатиме без будь-якої, там, об'єктивної складової і участі Верховної Ради в цьому процесі, – ну, я вважаю, що це, ну, точно є неконституційним.

Тому, колеги, проблема саме в цьому: що ми з вами, можливо, отримуючи якийсь на сьогоднішній день пряник, якщо це... Я поки що в це не вірю, що це буде підтримано, да, кінцево підписами відповідних осіб, що судді отримають додаткові збільшення, скажемо так, їх суддівської винагороди. Але точно судова влада отримує порушення гарантій на майбутнє їх незалежності фінансової. Ви ж розумієте, що Кабінет Міністрів не буде ані індексувати цю орудну величину, якщо не захоче, він захоче зменшити її, він захоче збільшити. Це повністю його компетенція. Відповідна постанова, якою буде встановлюватися орудна величина – це підзаконний акт. І ви хочете сказати, що гарантія суддівської незалежності має бути на рівні підзаконного акту, і це є конституційним?

Колеги, я не буду підтримувати цей законопроект. Я чітко для себе розумію, що це прямо суперечить принципам поділу влади, це унеможливить незалежність судової гілки влади. Не може бути на сьогоднішній день з вами не обговорення цього питання. Я більш того, я вбачав би, щоб ми цей законопроект як основний розглянули на конституційність, це було б правильно з нашої точки зору. Відповідний підкомітет щоб його розглянув би, або ми на засіданні комітету.

Тому, на мою думку, я для себе як висновок роблю, що, по-перше, відповідні норми цього законопроекту суперечать Конституції України. Те, що він не відповідає європейським стандартам, я в цьому переконаний. Ну, і те, що він створить непрямий вплив виконавчої влади на судову, це 200 відсотків. Фактично ми виключаємо суддів з

системи, де, я не знаю, ключові гарантії від орудних величин будуть залежати, тобто фактично буде вплив Кабінету Міністрів на ці гарантії.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Власенко, рука піднята.

ВЛАСЕНКО С.В. Дякую, пане голову.

Я ще раз кажу, колеги, закон, який ми обговорюємо, до всього, що було сказано, має дуже-дуже опосередковане відношення. Єдине, в чому хотів підтримати пана Сергія Демченка, давайте, пане голову, давайте проголосуємо необхідність розглянути на конституційність основного закону. Немає питань. Якщо більшість комітету буде вважати за необхідне розглянути, давайте його швидко розглянемо. Хай підкомітет розгляне швидко, на наступному тижні проведемо комітет, чи на цьому тижні можемо провести комітет ще один, нема питань, обговоримо питання конституційності основного закону, дамо свій висновок з цього приводу – і підемо далі. Але, я ще раз кажу, сьогодні у нас нема в порядку денному питання конституційності основного закону, при всій повазі, при всій повазі. І я ще раз кажу, по-перше.

По-друге, звідки хто взяв, що законопроект той, який є в першому читанні, буде таким самим в другому читанні? Хто сказав, що ця норма про Кабінет Міністрів не зміниться? Це по-перше.

По-друге, у всіх із нас є можливість не голосувати за основний законопроект в першому читанні. У всіх із нас є можливість внести поправки, свої поправки, в тому числі в ту частину, як встановлюється орудна величина. Далі, у нас є можливість свої поправки відстоювати в сесійній залі. Далі, у нас є можливість не голосувати в другому читанні за Закон про орудні величини. Ми зараз обговорюємо абсолютно інший законопроект, інший, який пов'язаний лише тим, я кажу ще раз, що ми страшуємо суддівський корпус першої інстанції на випадок, можливо, страшуємо, якщо буде прийнято Закон про орудні величини.

Але я підтримую Сергія Демченка в тому, що давайте розглянемо питання, або проголосуємо зараз необхідність, або не необхідність оцінки на конституційність основного закону. І все, і вирішимо питання. Зберемося ще раз, і тоді будемо обговорювати конституційність основного базового закону вже стільки, скільки захочемо. Сьогодні це не предмет нашого обговорення, колеги. Те, що там є питання, я погоджуюсь з цим.

Дякую, пане голово.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

ДЕМЧЕНКО С.О. Дозвольте репліку буквально? Просто мене було згадано в попередньому.

Пане Сергію, з повагою, повністю погоджуюся майже з усім, але не можу не відреагувати. Законопроект, ще раз кажу, він не про те, щоб наздогнати, якщо будуть введені орудні величини. Законопроект про те, щоб змінити гарантії незалежності для суддівської влади шляхом застосування орудних величин. Можуть існувати окремо орудні величини, нехай існують для інших гілок влади, якщо ви вважаєте це за необхідне. Нехай Кабмін вводить для виконавчої влади орудні величини, в них є відповідні виконавчі органи, будь ласка, для їх відповідно... незалежності, напевно, не буде, оскільки він буде врегульовувати розмір орудних величин самостійно і для своїх співробітників. Нема питань.

Але в даному випадку цей законопроект саме про втручання гарантій незалежності суддівської влади, стоїть питання про внесення змін до Закону про судоустрій...

ВЛАСЕНКО С.В. А якщо орудні величини будуть встановлюватися законом?

ДЕМЧЕНКО С.О. Якщо вони будуть встановлюватися законом для інших гілок влади, будь ласка, для виконавчої влади нехай встановлюються ці орудні величини. А ми, якщо це змінює гарантії незалежності і погіршує, ми будемо рухатися в тому режимі, який є, Серьожа.

ВЛАСЕНКО С.В. Ще раз, якщо в другому читанні базового законопроекту...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, колеги, по одному.

ВЛАСЕНКО С.В. Якщо в другому читанні базового законопроекту буде написано, що орудні величини встановлюються не Кабміном, а Верховною Радою?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, дозвольте.

ДЕМЧЕНКО С.О. Серьожа, якщо "да кабы" буде встановлюватися, це має бути обговоритися. Ми маємо цю форму з самого початку запропонувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Олексійович, давайте, у нас засідання комітету. Давайте не будемо між собою просто перегукуватися, бо ніхто нічого не зрозуміє.

Дивіться, я кожного слухав, теж хочу дещо сказати. Дивіться, якщо 100 разів халва сказати, в роті слаще не стане. Ну от про незалежність там і так далі, і тому подібне: ну окей, маємо ми зараз гарантію, прив'язку до прожиткового мінімуму і солодше стало в перших інстанціях? Ні. Давайте просто змоделюємо ситуацію. Приймається основний закон, приймаються зміни, прив'язка йде до цих орудних величин. Судді залишаться на прожитковому мінімумі. Що забороняє зробити те, що і було декілька років до цього? Для суддів, для обрахунку так і залишиться 2 102.

ТРЕТЬЯКОВА Г.М. 100 відсотків. *(Шум у залі)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Чекайте, я ще говорю. Я дуже радий, я ще говорю, я закінчу, а потім руку піднімете, там ще багато хто про це говорить, багато хто руку підняв. Абсолютно правильно говорить Сергій Володимирович, ми ж це проговорювали вчора на нараді, давайте теж відверто. Тут ми говоримо для загалу, а між собою ми ж теж це проговорювали.

Дуже проста історія. Якщо буде загалом прийнята прив'язка до орудних величин по всій країні, по інших всіх професіях, і це буде єдина орудна величина, про що ми чули від пані Галини Третьякової, яка як голова комітету навіть сказала, що вона поділяє цю позицію і готова підтримати. І якщо звернутись до 13466, то це встановлюється Законом про бюджет – розмір орудної величини за пропозицією Кабінету Міністрів України, а Закон про бюджет, здається, Верховна Рада голосує, то якщо це буде один для всіх встановлюватися навіть за пропозицією Кабінету Міністрів, але встановлює законом Верховна Рада України, а не Кабмін для різних категорій різні встановлює, це Верховна Рада буде встановлювати, то якщо ми не будемо відходити від власного Закону про єдину орудну величину, – то, здається, тоді може бути так, що ми робимо правильно, що якщо вся країна перейде, то в частині суддівської спільноти буде підготовлений законопроект, який дозволить, скажімо так, підвищити чи навіть не підвищити, а привести до того, що і зараз є в законі, просто до реальності певні виплати суддям.

Да, я поставив питання лише по суддях перших інстанцій, чудово розуміючи, що в них найбільш складна ситуація, і чудово розуміючи, як у парламенті проходять законопроекти. Тому що, на моє суб'єктивне переконання, дещо легше пояснити ситуацію по суддях перших інстанцій, ніж по інших. І знов-таки те, що сказав пан Сергій Власенко, це не означає, що закон на друге читання залишиться в цій моделі. Я говорив на самому початку, можливо, Верховна Рада буде встановлювати фіксований базовий оклад судді з коефіцієнтами і так далі, ми можемо прийти і до цього. Але на моє переконання, ми маємо бути готові для того, щоб у разі введення орудних величин, щоб ми все ж таки не просто поговорили, а дещо покращили. У мене відверто в пріоритеті судді перших інстанцій, розуміючи, що там складна ситуація, і сподіваючись, що в апеляціях трошки ситуація покращиться, в тому ж числі і знову ж таки за рахунок суддів перших інстанцій.

Тому буду просити всіх підтримати цей законопроект, підтримати із... підтримати проект рішення комітету, де передбачається застосування статті 116 Регламенту, що дає нам можливість для підготовки будь-якого правильного тексту до другого читання. І більше того, лише коли я особисто побачу, яким чином в разі ухвалення в першому читанні буде підготовлене, а, можливо, навіть ухвалений законопроект 13466, де механізми визначення орудних величин, що вона єдина і так далі. Тоді, можливо, я готовий буду прийняти рішення до другого читання по цьому законопроекту і по суддям, коли будемо бачити, що там зрештою буде. Все, у мене все.

Тут ще Роман Вячеславович. Василь Іванович Німченко, ви руку підняли, чи це з минулого разу, просто не знаю. Давайте Василь Іванович Німченко. Роман Вячеславович Бабій, Павло Павліш, і у нас є рука піднята у Андрія Рищенка.

Василь Іванович.

НІМЧЕНКО В.І. Мабуть, пора вже голосувати. А я лише Сергію скажу, що він там третій раз піднімає питання, що ми в другому читанні та до другого читання дивіться, щоб ми не повторили з НАБУ до другого читання. От і все. Суспільство відреагувало, бачите як, хоча там є питання, але ото вам і друге читання. Таке буде тут ще гірше. Хто це може виключити? Пане Сергій, ви ж не виключаєте, ще гірше. Йде питання про те, що Кабмін буде встановлювати заробітну плату – оце вам незалежні судді. От і все, що тут незрозуміло, при наявності Закону про статус суддів і статті 4, 6 Конституції, і статті 22, 28 Конституції неможливо приймати закон, який погіршить стан і об'єм прав, а об'єм незалежності – це є права суб'єкта управління державними справами, якими є судова система. От і все. Про що ми ведемо мову, колеги? Давайте ми подивимося з цього боку,

як ми віддаємо на поталу, кому? Є у Верховної Ради одна, ми на щабель не можемо підняти своїх нардепів, відстояти, що сказала пані Галина, що не получается. Зараз затруть так суддів і до цього йдеться, і все. Я простими словами вам кажу, щоб ви розуміли. Оцю незалежність суддів, і через цю призму треба дивитись, а не соціальні питання.

Спасибі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Роман Вячеславович, потім Павло Павліш, потім Андрій Рищенко.

БАБІЙ Р.В. Дякую, Денис Вячеславович.

Колеги, послухавши нашу дискусію, то що хотів би сказати. Ну, звичайно, що ми всі розуміємо, що законопроект, який зараз ми обговорюємо, він є похідним. І тут абсолютно погоджуюсь з акцентами, які там розставляли Сергій Володимирович і Павло Васильович, його проходження буде цілком залежати від основного законопроекту. І всім очевидно, і тут я з Сергієм Володимировичем погоджуюсь, що дискусія буде складна навіть до першого читання по основному законопроекту. Проходження в залі буде непросте, тим більше це навіть в першому читанні, а до другого читання тим більше. І з урахуванням цього всього, мені здається, що з цим законопроектом, який ми зараз обговорюємо, і щодо якого є пропозиція рекомендувати в першому читанні, не варто поспішати.

Чому? Тому що, мені здається, варто побачити дискусію, яка буде відбуватися до першого читання, дочекатися щонайменше прийняття основного законопроекту в першому читанні, тим більше, наскільки я пам'ятаю, от зараз редакція з 1 січня 26-го року це застосовувати, відповідний підхід. І повернутися до цього питання з урахуванням... Ну, ми вже будемо бачити, як йтиме дискусія і до чого ми будемо, до чого буде схилитись там більшість в залі, чи до яких позицій – чи це Кабмін там, чи це в законі встановлюється і так далі і тому подібне.

Тому що ці моделі, про які от і ви, Денис Вячеславович, згадували про базову ставку для суддівської винагороди, і те, про що говорив Сергій Демченко, їх теж можна було би і варто було би обговорити за цей час, поки буде проходити дискусія по основному законопроекту. Тому, здається, що все-таки варто було б почекати, не поспішати з цим і провести додаткові дискусії щодо можливих моделей фінансування суддівської винагороди, в тому числі не прив'язуючи їх до базової орудної величини.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Роман Вячеславович.

Єдине, що я собі дозволю відреагувати, Галина Миколаївна загадала бюджетний процес. Зараз уже іде бюджетний процес. Для того, щоб формувати бюджет, уряд має розуміти, на яких умовах його формувати. Тому ми можемо ще дискусію довго проводити, а уряд буде формувати на тому, на що є бюджет. Тому саме і ставиться питання. І відверто, він же зареєстрований не вчора був теж, законопроект.

Павло Васильович Павліш. Прошу.

ПАВЛІШ П.В. Шановні колеги, Галина Миколаївна, я так розумію з цієї нашої дискусії, що прийняттям цих нових підходів до формування заробітних плат і суддів, і державних службовців, то ми фактично повертаємося завуальовано до прив'язки до попереднього періоду, коли була прив'язана до мінімальної заробітної плати потенційно, тому що зарплата державних службовців, вона буде вираховуватись в орудних ставках зарплат та судової системи, правоохоронної, вона буде обраховуватися в орудних ставках.

Таким чином, я вважаю, що буде на сьогоднішній день більш справедливим все ж таки відв'язати від податкового мінімуму, тому що ми таким чином ставимо в залежність саме малозабезпечених осіб в країні. Я не думаю, що це є добрим для самої судової системи, щоб малозабезпечені і судді були на одній рівній площині. З державними службовцями, я вважаю, що так. І тому підняття, прив'язка вже до орудних ставок вона надасть змогу якраз у подальшому переглядати на збільшення заробітних плат і державним службовцям, і суддям одночасно.

І тому, Денис Вячеславович, буду підтримувати запропонований вами законопроект в першому читанні. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Павло Васильович.

Андрій Рищенко, прошу, вам слово. Для стенограми, у нас стенограма, тому представтеся.

РИЩЕНКО А.Ю. Дуже дякую. Мене звуть Рищенко, суддя Дніпропетровського окружного адміністративного суду. Якраз є суддею першої інстанції, як ви розумієте, який дивиться, мабуть, з якимось очікуванням цього законопроекту. Я хотів би розповісти

просто трішки про те, як виглядає цей законопроект і законопроект про орудні величини з боку суддів першої інстанції, які кожного дня виходять на роботу.

Отже, я працюю в судах з 2004 року і застав ще часи, коли у нас розмір розрахункової одиниці для суддів визначався Кабінетом Міністрів і був там роками заморожений. І після 2010 року у нас вперше з'явилася якась одиниця, до якої наша зарплата прив'язувалася. Кожен з вас, мабуть, повинен розуміти про те, що коли суддя приходить на свою посаду, він пов'язує своє життя з цією роботою на найближчі 10, 15, а то й 20 років, і він хотів би бачити якісь можливості, планувати своє майбутнє.

Відповідно до нашого Закону "Про судоустрій та статус суддів" зараз суддя, коли проходить всі конкурсні процедури та призначається на посаду, скоріше за все він попаде не за місцем свого теперішнього перебування, а попаде в іншу місцевість, в інше місце, в іншу область і так далі. У нього початкова зарплата за нинішнім регулюванням 63 тисячі 60 гривень, з якої забираються податки. Він повинен з собою перевезти свою сім'ю, скоріше за все, в іншу місцевість, знайти їм житло і так далі.

І коли у нас була прив'язка до прожиткового мінімуму, до мінімальної заробітної плати, у нас була якась хоча б мінімальна можливість планувати своє життя, розуміти, чи можеш ти взагалі розраховувати на якийсь кредит на житло, або на якісь інші речі. Зараз, коли в нас в будь-який момент може бути заморожена ця величина, змінена на іншу, визначена якимось іншим законом або постановою Кабінету Міністрів, це не дає можливості взагалі це робити.

Тож, щоб не забирати багато часу і не розказувати про всі складнощі нашого життя, і не жалітися, я хотів би сказати, що відповідно до нашого плану євроінтеграції судді повинні забезпечувати, в тому числі, і проведення реформ, виконувати свої обов'язки щодо забезпечення зі свого боку верховенства права в нашій державі. А з такою ситуацією у нас вже не вистачає кадрів, судова система не наповнена, і, скажімо так, вона перетворюється... вже не такої професії, до якої намагаються потрапити найкращі.

Тож, скажімо так, я підтримую законопроект альтернативний Дениса Вячеславовича, який в першу чергу вирішує питання першої інстанції, тому що тут зараз найбільше навантаження і найбільше проблем. Ну, а щодо орудної величини, я би сказав, що хотів би взагалі бачити, хай це буде орудна величина або будь-яка інша, але ж яка б могла давати можливість якось дивитися в майбутнє і планувати своє життя.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пане Андрію.

Галина Миколаївна. І будемо переходити до голосування.

ТРЕТЬЯКОВА Г.М. Дякую. Дякую, шановні колеги. Дякую, що слухали, по-перше. Дякую, що така дискусія щодо цього законопроекту. Я прошу вибачення, у мене паралельно йде комітет Гетманцева, де зміни до Митного кодексу теж щодо орудної ставки, тому я просто вимушена буду відключитися.

Водночас, незалежно від вашого рішення по законопроекту по змінах до Закону про суди і судоустрій, в мене велике прохання підтримати основний законопроект, який буде стояти в залі, бо без нього збільшити прожитковий мінімум для малозабезпечених не уявляється за можливе взагалі. Пан Сергій Демченко, це, Серьожа, до тебе окреме просто прохання. Я готова підійти, ще проговорити дискусію про мої ілюзії чи не ілюзії щодо збільшення прожиткового мінімуму. Водночас без такої прив'язки грошей Мінфін одночасно і на збільшення посадових окладів, і прожиткового мінімуму не знайде. Тобто ми будемо дискримінувати своїх тих, хто сьогодні потерпають більше за все.

Тому у мене велике прохання підтримати основний законопроект для того, щоб поставити крапку у використанні цієї множинної кількості прожиткового мінімуму. І я вам даю слово, що по основному законопроекту ми на друге читання будемо проводити єдину орудну ставку. І це є запорукою того, що ми в бюджетному процесі в наступному будемо фіксувати на рівні закону забезпечення суддівської гілки влади зокрема. Тому що не тільки суди мають бути незалежними, у нас багато посад, які мають бути незалежними.

І користуючись нагодою скажіть мені, в особисте напишіть, хто хоче долучитися до обговорення Закону про справедливую систему оплати праці, в тому числі на публічній службі з визначенням і таке інше? Я залюбки проведу дискусію індивідуально з кожним з вас, щоб всі ваші побажання в цьому законопроекті були враховані.

Дякую щиро. У вас дуже потужний і дуже розумний комітет.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо, Галино Миколаївно. Бажаємо успіхів вам на іншому комітеті.

Міністерство юстиції, якщо є позиція по цьому законопроекту.

БАНЧУК О.А. Добрий день, шановний Денис Вячеславович, шановні народні депутати. Заступник Міністра юстиції Олександр Банчук. У нас не було звернення Комітету з питань правової політики. Але Галина Миколаївна зверталася і загальна позиція в тому, що було підписано міністром юстиції, те, що ми підтримуємо і

необхідність врегулювання цього питання. Тому і основний і альтернативний, очевидно, це на розсуд членів комітету, який із варіантів підтримати законопроект.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякуємо.

Колеги, було запропоновано проект рішення комітету. Згідно проекту рішення пропонується підтримати альтернативний законопроект. Є також в мотивувальній частині рішення і в результативній частині застосування статті 116, які питання можуть бути і мають бути розглянуті комітетом під час опрацювання, можливого опрацювання законопроекту під час другого читання по цьому законопроекту. Ну, очевидно, я пропоную себе доповідачем по цьому законопроекту.

І, колеги, прошу підтримати проект рішення, де ми рекомендуємо прийняти за основу із застосуванням 116-ї альтернативного законопроекту. Зрозуміло, колеги? Переходимо до голосування за запропонований проект рішення.

Бабій.

БАБІЙ Р.В. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Божик.

БОЖИК В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Васюк.

ВАСЮК О.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ватрас.

ВАТРАС В.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Власенко.

ВЛАСЕНКО С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Гунько.

Демченко.

ДЕМЧЕНКО С.О. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дирдін.

ДИРДІН М.Є. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Калаур.

КАЛАУР І.Р. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Князевич.

Маслов – за.

Німченко.

Новіков.

Павліш.

ПАВЛІШ П.В. За – Павліш.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пузанов.

Соболєв.

СОБОЛЄВ С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Почув. Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Фріс.

ФРІС І.П. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Владиславович.

СОБОЛЄВ С.В. 3 – утримались, 10 – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, колеги. Рішення прийнято.

Переходимо до наступного питання нашого порядку денного. Ми включили, це проект Закону 13469.

Колеги, чи є необхідність обговорювати цей законопроект, бо ми так побічного його вже торкались. І вчора, в принципі, там нарада коли була, теж обговорювали цей законопроект 13469. Якщо немає необхідності обговорювати, я одразу поставлю на голосування проект рішення комітету. Там проект рішення комітету рекомендувати за основу.

А, Павло Васильович, у вас, чи було рішення підкомітету по 13469?

ПАВЛІШ П.В. Так, Денис Вячеславович. По цьому законопроекту більшість членів підкомітету з питань правосуддя підтримали його прийняття за основу і рекомендували комітету також підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло.

Давайте із доповідачем визначимось, по цьому законопроекту, хто буде доповідачем. Павло Васильович, може ви як від підкомітету?

ПАВЛІШ П.В. Денис Вячеславович, я думаю, що якщо ви там перший будете доповідати, то... Так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. То і другий.

Добре, колеги, ніхто не бажає висловитись з цього приводу? Тоді переходимо до голосування за запропонований проект рішення комітету.

Бабій.

БАБІЙ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Божик.

БОЖИК В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Васюк. Васюк.

Ватрас.

ВАТРАС В.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Власенко.

Гунько.

Демченко.

Дирдін.

ДИРДІН М.Є. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Калаур.

КАЛАУР І.Р. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Князевич.

Маслов – за.

Німченко. Німченко.

Новіков.

НОВІКОВ М.М. За.

НІМЧЕНКО В.І. Німченко – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Прийнято. І Німченко, і Новіков, прийнято – за.

Павліш.

ПАВЛІШ П.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пузанов.

Соболєв.

СОБОЛЄВ С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Фріс.

ФРІС І.П. За.

СОБОЛЄВ С.В. 12 – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, колеги. Рішення прийнято.

Переходимо до наступного питання нашого порядку денного, це пропозиції комітету до проекту порядку денного чотирнадцятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання. Чи є необхідність обговорювати?

_____. Нема.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Немає, да.

_____. Денисе Вячеславовичу, а там ті законопроекти, які ми зараз розглядаємо, вони включені у нас в ці пропозиції?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ігор Колісник, будь ласка.

КОЛІСНИК І.В. З урахуванням сьогоднішнього засідання комітету підготуємо відповідний проект, відповідний висновок на підпис голові комітету з урахуванням сьогоднішнього засідання комітету. Це по цьому питанню і стосовно питання плану роботи комітету, теж з урахуванням сьогоднішнього засідання.

_____. Ну, так, щоб всі законопроекти, які ми розглядаємо зараз, то вони щоб були включені. А так в цілому згоден я.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Окей.

Да, у нас є рука піднята. Прошу пані Ніка Крейденкова.

КРЕЙДЕНКОВА В.В. Так, добрий день! Крейденкова Вероніка Transparency International Ukraine. У мене насправді невеличке питання, якщо можна: чи включено до цих пропозицій законопроект 13382 щодо удосконалення процедури добору членів кваліфікаційної комісії суддів України? Якщо можна, будь ласка.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Секретаріат.

КОЛІСНИК І.В. Ну, ми включаємо до порядку денного до пропозицій до наступної сесії ті питання, які комітет розглядав по суті. Оскільки цей законопроект скоріш за все, що комітет не розглядав і не приймав рішення рекомендувати Верховній Раді включити до порядку денного, відповідно його тут немає.

_____. Пані Ніка, а як ви хотіли: включили чи ні?

КРЕЙДЕНКОВА В.В. Я якраз того і... підняли слово, дякую дуже за це питання. Я би насправді, хотіла би і від імені Transparency International, насправді більше ста громадських організацій підписали заяву після чи ще до голосування президентського законопроекту щодо НАБУ і САП, і, власне, один з пріоритетів – включили туди цей законопроект. Про цей законопроект вже висловлювався речник Європейської комісії про важливість його прийняття.

Тому я би дуже просила депутатів звернути увагу і, власне, включити його в план роботи комітету, я бачила, що це теж є питання, все ж таки розглянути його рекомендацію чи до першого читання і надати йому рух. Тому що він вже, власне, зареєстрований як два місяці і хотілося побачити певну пропозицію комітету щодо цього.

Також дуже дякую Вищій раді правосуддя. Вже бачу тут представника з призначенням нового члена Вищої кваліфікаційної комісії. І думаю, враховуючи цю хорошу новину, було б гарно сьогодні також звернути увагу і на цей законопроект.

Дякую дуже.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми зараз розглядаємо проект порядку денного чотирнадцятої сесії, а наступним питанням у нас буде план роботи комітету на період чотирнадцятої

сесії. Наскільки я знаю, він там є у нас в плані роботи. А включається в проект сесії голосуванням про включення в порядок денний сесії, може бути включений голосуванням у Верховній Раді, так що от.

В плані роботи, Ігор Колісник, скажіть, ну, наступним питанням, щ будемо розглядати, стоїть він там? Поки ви подивитесь, перевірите. Наскільки я знаю, стоїть.

Павло Васильович Павліш, прошу, вам слово.

ПАВЛІШ П.В. Денис Вячеславович, ми просто вже так привикли працювати, що, я думаю, так просто... це ж має бути якийсь структурний маяк визначений, потім будемо розглядати, включати. Давайте не будемо відходити від наших історично складених процесів.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре.

Так, колеги, що, переходимо до голосування за запропонований проект рішення щодо пропозиції комітету до проекту порядку денного чотирнадцятої сесії Верховної Ради України.

Прочу голосувати.

Бабій.

БАБІЙ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Божик.

БОЖИК В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Васюк.

Ватрас.

ВАТРАС В.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Власенко.

Гунько.

Демченко.

Дирдін.

ДИРДІН М.Є. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Калаур.

КАЛАУР І.Р. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Князевич.

Маслов – за.

Німченко.

НІМЧЕНКО В.І. За – Німченко.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Новіков.

НОВІКОВ М.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Павліш.

ПАВЛІШ П.В. Підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пузанов.

Соболєв.

СОБОЛЄВ С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Фріс.

ФРІС І.П. За.

СОБОЛЄВ С.В. 12 – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Рішення прийнято.

Наступне питання порядку денного – це план роботи комітету на період чотирнадцятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання. Якщо немає необхідності обговорювати, тоді...

НІМЧЕНКО В.І. Ставте на голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, тоді переходимо до голосування за запропонований проект рішення комітету.

Бабій.

БАБІЙ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Божик.

БОЖИК В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Васюк.

Ватрас.

ВАТРАС В.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Власенко.

Гунько.

Демченко.

Дирдін.

ДИРДІН М.Є. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Калаур.

КАЛАУР І.Р. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Князевич.

Маслов – за.

Німченко.

НІМЧЕНКО В.І. Німченко – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Новіков.

НОВІКОВ М.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Павліш.

ПАВЛІШ П.В. За – Павліш.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Пузанов.

Соболєв.

СОБОЛЄВ С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Фріс.

ФРІС І.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Владиславович.

СОБОЛЄВ С.В. 12 – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Рішення прийнято.

Так, колеги, наступне питання порядку денного – це проект Закону про внесення зміни до частини другої статті 32 Цивільного кодексу України щодо вдосконалення порядку вчинення правочинів неповнолітньою особою (реєстраційний номер 12254), авторства народного депутата нашого колеги Фріса Ігоря Павловича та інших народних депутатів.

Прошу голову профільного підкомітету або уповноважену особу від підкомітету виступити щодо цього законопроекту.

Іван Романович.

КАЛАУР І.Р. Дякую, Денисе Вячеславовичу.

Я хочу в першу чергу колегам підкомітету з питань цивільного та адміністративного законодавства подякувати за вчорашню плідну працю. Всі одногolosно підтримали всі три законопроекти, які сьогодні будуть розглядатися на сьогоднішньому засіданні комітету. Тому дякую, колеги, за одностайність і наполегливість.

Дійсно, комітет розглянув законопроект 12254, який подав наш колега Фріс Ігор Павлович. Цей законопроект був поданий ще в минулому році, ми його довго обговорювали.

Я хочу сказати, що за результатами розгляду цього законопроекту підкомітет висловив свою позицію рекомендувати Верховній Раді включити до порядку денного тринадцятої сесії Верховної Ради дев'ятого скликання цей законопроект і звернутися до Голови Верховної Ради України з пропозицією оголосити на пленарному засіданні під час розгляду даного законопроекту про необхідність внесення пропозицій і поправок щодо виправлень, уточнень, усунення помилок або суперечностей у тексті цього законопроекту в інших структурних його частинах та/або інших законодавчих актів, що не були предметом розгляду в першому читанні та відповідають предмету правового регулювання вказаного законопроекту.

Доповідачем від комітету з цього питання під час розгляду на пленарному засіданні призначити голову підкомітету.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Іване Романовичу. Тобто, Іван Романович, вас доповідачем, почули.

Ігор Павлович Фріс, ви як ініціатор і автор цього законопроекту, вам слово.

ФРІС І.П. Дякую, пане голово.

Колеги, тут все, щоб особливо нескладно, ще в 21-му році мною був поданий законопроект 5229, який у 23-му році 14.07 став законом. У цьому законопроекті, у цьому законі вносяться відповідні зміни в Сімейний кодекс України, в Закон "Про охорону дитинства", Закон про забезпечення прав безпритульних. Тобто більшість нормативно-правових актів, які регулюють питання діяльності органів опіки і отримання відповідних дозволів щодо укладення відповідних правочинів щодо нерухомого майна, транспортних засобів, цінних паперів і іншого цінного майна, і ці норми давно стали законами. Але натомість ми тоді пропустили, що певна категорія вказаних правочинів регулюється в тому числі нормами Цивільного кодексу України. Враховуючи це, були подані відповідні зміни, але за цей період часу з того моменту, як ми подали цей законопроект до сьогоднішнього дня, то світ не стоїть на місці, і були прийняті відповідні точкові зміни до відповідних нормативно-правових актів, що потребують подальшого регулювання вказаних суспільних правовідносин. Враховуючи це, на початку я думав, що ми все-таки мали б можливість проголосувати його за основу і в цілому, але враховуючи зауваження і Нотаріальної палати України, і Головного науково-експертного управління...*(Не чути)* департаменту Верховної Ради України вважаю, що прийняття його за основу і надання можливості нам доопрацювати з урахуванням статей 116 Регламенту Верховної Ради буде абсолютно доцільно.

Тому прошу, колег, підтримати його в редакції за основу і застосувати 116-у, підтримати так само.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Іван Романович, рука піднята.

КАЛАУР І.Р. Да, колеги, я теж звертаюся до вас підтримати цей законопроект за основу, бо дійсно було багато зробленої роботи. Я хотів тільки до Ігоря Павловича звернутися: чи можемо ми включити в цей перелік майна ці віртуальні активи?

ФРІС І.П. Іван Романович, я думаю, що це майно в тому числі, звісно, будь-які правки...

КАЛАУР І.Р. Бачите, воно не відноситься до рухомого...

ФРІС І.П. Ну, це окремий вид майна. Я підтримаю вас обов'язково. Да, звісно.

КАЛАУР І.Р. Добре. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Мін'юст, давайте позицію почуємо. І якщо не буде необхідності обговорення, тоді перейдемо до голосування.

БАНЧУК О.А. Так. Банчук Олександр, заступник Міністра юстиції. Ми підтримуємо також проект. Просто ми звертаємо увагу нашої позиції, яка була надана комітету, на те, що відбувались у нас дискусії з Міністерством соціальної політики. І у них є там ширше питання, очевидно, це потрібно буде проговорити перед другим читанням про те, що взагалі про роль органів опіки і піклування в цих питаннях, чи потрібно від них. Тому що норма, яку пропонується змінити, Ігор Павлович пропонує, в законопроекті передбачає відповідне нотаріальне засвідчення, але також залишає формулу щодо дозволів, надання дозволів органів опіки і піклування. Міністерство соціальної політики раніше пропонувало переглянути це питання. Але зараз зважаючи на те, що у нас є новий міністр соціальної політики, сім'ї, національної єдності, очевидно, буде потрібно активізувати цю їхню позицію і, очевидно, це дискусія перед першим і другим читанням у випадку ухвалення цього проекту в першому читанні.

Дякую. А так ми підтримуємо проект.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Колеги, Ігор Павлович Фріс, вам відомо про ці ініціативи Мінсоцу? Не було комунікацій?

ФРІС І.П. Ні, абсолютно не чув про це нічого. І враховуючи ту конструкцію, яку на сьогоднішній день ми застосували, якщо пригадуєте, ми дуже бурхливо декілька разів її обговорювали з попереднім першим заступником Міністра юстиції Євгенієм Горовцем, ми тоді знайшли компромісне питання, в якій спосіб, і про яких конфігураціях ми беремо рішення органу опіки і піклування, коли воно непотрібне. Коли ми, наприклад, набуваємо майно на користь неповнолітньої особи, для чого нам було брати тоді такий дозвіл. Тому враховуючи це, ми і відтворили цю норму виключно в нормах Цивільного кодексу один в один.

Але я погоджуюся, що швидше за все нам необхідно буде доопрацьовувати вказані норми, і з урахуванням статті 116 ми зможемо їх, скажемо, вирівняти і дотичні зробити в кожному нормативно-правовому акті однаково, з однаковим формулюванням, щоб не було колізій відповідних норм.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тоді, Ігор Павлович, я прошу у разі ухвалення в першому читанні теж, можливо, зв'яжіться... *(Шум у залі)* Да-да, і Мінсоц сам бажано, щоб теж долучився до цього. Тому, пане Олександрє Банчук, колегам передайте з Мінсоцу про це.

Інна Солодка.

СОЛОДКА І.В. Дякую. Інна Солодка, заступник Міністра Мінсоцполітики.

_____. Вас не видно, пані Інно, трішки нижче камеру опустіть.

СОЛОДКА І.В. Зараз. Так видно?

_____. Супер!

СОЛОДКА І.В. Дякую.

До цього проекту ми передивилися позицію. В принципі, у нас концептуальних зауважень немає, ми підтримуємо. Але до другого читання, якщо будуть якісь неузгодженості, ми спільно з Міністерством юстиції також підключимося і опрацюємо.

_____. Дякую.

СОЛОДКА І.В. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, тоді переходимо до голосування за запропонований проект рішення комітету.

Бабій.

БАБІЙ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Божик.

БОЖИК В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Васюк.
Ватрас.

ВАТРАС В.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Власенко.
Гунько.
Демченко.
Дирдін.

ДЕМЧЕНКО С.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Демченко – за.
Дирдін.

ДИРДІН М.С. Дирдін – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Калаур.

КАЛАУР І.Р. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Князевич.
Маслов – за.
Німченко.

НІМЧЕНКО В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Новіков.

НОВІКОВ М.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Павліш. Павліш.

Пузанов.

Соболєв.

СОБОЛЄВ С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Фріс.

ФРІС І.П. За.

СОБОЛЄВ С.В. 12 – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Рішення прийнято.

Переходимо до наступного питання порядку денного нашого. Це проект Закону про внесення змін до Цивільного кодексу України та інших законодавчих актів України щодо запровадження інституту пріоритетного права на опікунство та піклування (реєстраційний номер 13215), авторства народного депутата Гуріна та інших народних депутатів.

Прошу голову профільного підкомітету доповісти про результати розгляду на підкомітеті зазначеного законопроекту.

КАЛАУР І.Р. Дякую, Денис Вячеславович.

Цей законопроект, 13215, теж був одностайно підтриманий членами підкомітету з питань цивільного та адміністративного законодавства. Цікавий законопроект, на мою думку, є дискусійним. І він встановлює пріоритетне право для батьків, усиновлювачів, опікунів, піклувальників призначати опікунів, піклувальників для дітей на випадок визнання особи недієздатною, обмежено дієздатною і так далі. Такий законопроект має право на життя, бо вирішує цілу низку питань. Але є ряд запитань, які, я думаю, ми обговоримо, коли ми будемо розглядати його вже перед другим читанням і формувати таблицю правок, і пропозицій.

За результатами розгляду, підкомітет висловився з пропозицією рекомендувати Верховній Раді включити до порядку денного цей законопроект. Знову ж таки звернутися до Голови Верховної Ради України з пропозицією оголосити на пленарному засіданні під час розгляду даного законопроекту про необхідність внесення пропозицій і поправок щодо виправлень, уточнень, усунень помилок та/або суперечностей у тексті цього законопроекту та інших структурних його частин, інших законодавчих актів, що не були предметом розгляду в першому читанні і відповідають предмету правового врегулювання вказаного законопроекту. Доповідачем від комітету на засіданні Верховної Ради теж прошу визначити голову підкомітету.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, почули.

Колеги, чи є автор законопроекту, хтось від авторів на засіданні комітету? Ігор Павлович Фріс має ручкою. Прошу.

ФРІС І.П. Може, Гурін є, не знаю.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну то я тому і питаю, да. Ну, Ігор Павлович.

ФРІС І.П. Було б, звісно, краще, якщо б Дмитро сказав про цей законопроект.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Немає.

ФРІС І.П. Він був ідейним автором цього законопроекту. А я разом з колегами з Нотаріальної палати України були, скажемо так, відтворювачами його думки на папері. Ми довго працювали з цим законопроектом, відверто. Ми залучали представників Міністерства юстиції, Міністерства соціальної політики, обговорювали різноманітні формати, в тому числі з представниками Уповноваженого Верховної Ради з прав людини по охороні дитинства, різні норми були.

Ми, в принципі, прибрали ті гострі кути навіть при тому варіанті, який сьогодні розглядається в нашому комітеті. Бо попередня редакція, вона, скажімо так, знаходила більш... скажемо так, емоційні висловлювання стосовно неї виходили з боку відповідних стейкхолдерів. На сьогоднішній день цей законопроект більш зважений, я впевнений, що він має абсолютно право на життя. І він врегульовує якраз ці питання, болючі питання існування сім'ї, коли один з батьків, двоє з батьків не мають можливості бути впевненим,

що їхня дитина після, не дай боже, їхньої смерті буде передана комусь іншому. Враховуючи це, там є різні випадки, там є спільні, скажімо так, розпорядження на випадок смерті одного з батьків або двох батьків в який спосіб повинно призначатися і коло осіб, з яких може призначатися, або категорично з кола осіб, коли не може призначатися відповідна особа, яка може бути опікуном або піклувальником вказаної малолітньої або неповнолітньої особи. І тут є позитивний досвід у нас в тому числі і в Комітеті з питань соціальної політики, коли ми за участю нотаріусів створювали механізм бойового розпорядження. Ви пригадуєте, ми робили такий механізм, коли ми визначали, хто буде отримувати кошти відповідні внаслідок загибелі військового, то ми подібну нотаріальну процедуру шляхом засвідчення відповідного розпорядження волевиявлення певної особи, застосували і в цій схемі. Яку детально, якщо комусь цікаво, я би на два слова дав можливість висловити одному з авторів, фактичних авторів процесуальних норм, члену методкомісії Ради Нотаріальної палати України Галині Парусовій, вона у нас тут присутня. Галя якраз працювала з цими нормами і вона детально може актуалізувати інформацію, в якому конкретному випадку, коли, хто і в який спосіб передає відповідні права на опіку і піклування з такими батьками.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Якщо є пані Галина, прошу. Включайтесь.

ПАРУСОВА Г.М. Добрий день, шановні колеги! Дякую за можливість досвідатися. Дякую вам, Ігорю Павловичу, за представлення. Ви знаєте, дуже хвилюючий законопроект, з однієї сторони, коли взагалі вводиться ідея, запит на те, чи можуть батьки визначити... Першочерговий був запит до нас як до практиків щодо того, чи можуть батьки у заповіті визначити особу опікуна або піклувальника на випадок їх смерті. І після цього почали ми розвивати цю думку, тому що запит вже поглиблювався не лише у випадку, якщо батьки загинуть чи помруть, а також якщо будуть перебувати в такому стані здоров'я, наприклад, у комі, коли вони за станом здоров'я не зможуть здійснювати свої батьківські повноваження. І ми почали розбиратися з термінологією з Законом "Про охорону дитинства", де такі діти вже вважаються особами, позбавленими батьківського піклування. І визначили, що сьогоднішні наші реалії вказують на те, що є необхідність надати таку можливість батькам, якщо вони хочуть висловитись за життя, поки вони в нормальному стані все усвідомлюють, не перебувають у якихось небезпечних умовах,

скласти особисте розпорядження на випадок настання певних обставин: зникнення безвісти, за станом здоров'я, смерті тощо щодо ймовірної особи опікуна або піклувальника їхніх дітей.

У нас, звісно, є певні зауваження щодо тексту, я би все ж таки просила дати можливість його доопрацювати, і ще нам надати наші коментарі, тому що ми надавали свої пропозиції, але все одно в автора законопроекту були якісь свої концептуальні положення. Для мене дуже важливо, щоб цей законопроект не був небезпечний. Зокрема, коли ми над ним працювали, для мене є небезпечною та норма, що вже ті особи, які будуть призначені опікунами або піклувальниками за розпорядженням таких батьків можуть самостійно вже здійснювати право на вчинення таких розпоряджень щодо опіки на випадок того, якщо з ними щось трапиться і настануть якісь певні юридичні факти. Є також, для нас було також дуже важливо забезпечити безпечність таких розпоряджень, тому що мова навіть не про майно, а мова йде про діток і ми розуміємо, як важливо, щоб опікун і піклувальник був добросовісних і діяв у найкращих інтересах дітей. Тому ми прописували процедуру обов'язкового нотаріального посвідчення, яка буде максимально схожа на процедуру посвідчення заповітів із обов'язковою реєстрацією таких розпоряджень.

Є у нас також ще певні непогодження із авторам законопроекту щодо можливості скасування особистого розпорядження, зокрема, коли він буде складатись спільно з батьками. І ми схилиємось до того, що кожен з батьків має право скласти своє окреме розпорядження. Вони мають право скласти спільне розпорядження, якщо вони це хочуть, але за таких умов, якщо це буде спільне розпорядження батьків, то обов'язково воно може бути скасоване лише спільно. І також ми на запит людей, які зверталися щодо вчинення таких повноважень, запропонували процедуру під призначення осіб, яких батьки хочуть призначити опікунами або піклувальниками на випадок, якщо з ними щось трапиться, і позбавлення певних осіб такої можливості. Тобто, якщо батьки сьогодні чітко розуміють, що є особи, яких вони не хочуть, щоб такі особи мали можливість опікуватись їхніми дітками, якщо з батьками щось трапиться, щоб вони в такому розпорядженні могли застерегти таке право.

Ну, і в цьому законопроекті також виникло суміжне питання: а чи можна, наприклад, складати розпорядження вже не батьків щодо встановлення опіки і піклування своїх діток, а будь-якої фізичної особи на випадок, наприклад, недієздатності. І також там було запропоновано норми передбачити таку можливість, тому що така практика існує в

дуже багатьох країнах європейських, і в наших сьогоднішніх умовах, коли багато контузій тощо, це також є дуже актуальним.

Загалом також прошу приділити увагу суб'єктам, які матимуть право відповідно до даного законопроекту оскаржувати такі особисті розпорядження, тобто клопотати про призначення тих чи інших опікунів і піклувальників, тому що ми передбачали, що такі особи теж мають відповідати певним вимогам і призначення їх опікунами або піклувальниками має обов'язково відбуватися за їхньою згодою. Але знову ж таки, щоб не лише органи опіки і піклування мали право на оскарження призначення тих чи інших осіб, а також і родичі, ті, зокрема які не були включені до такого переліку.

Це якщо загалом так коротко. Дякую вам.

ФРІС І.П. Дякую, Галино, велике спасибі. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Іван Романович Калаур, рука піднята.

КАЛАУР І.Р. Дякую, Денис Вячеславович.

Я хочу теж висловити одне застереження. Дивіться, у нас в Сімейному кодексі серед принципів регулювання сімейних правовідносин є пріоритетність сімейного виховання дитини. Тобто, якщо дитина позбавляється батьківського піклування в тому випадку, то вихованням цієї дитини повинні займатися інші члени сім'ї. З другої сторони, якщо батьки використовують своє пріоритетне право і визначають не членів сім'ї, а інших осіб, які взагалі не є членами сім'ї, от мені цікаво, як в цьому випадку буде працювати оце право пріоритетного призначення. Я вважаю, що все ж таки в цьому законопроекті треба закріпити право на оскарження членів сім'ї оцього волевиявлення, яке зробили батьки чи там усиновлювачі. Я би хотів почути Ігоря Павловича. Він махає головою, що ні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу, Ігор Павлович.

ФРІС І.П. Іван Романович, я не думаю, що це правильно. Я розумію, що ви говорите про принципи належного виховання дитини. Але, на моє глибоке переконання, це є особисте немайнове право і обов'язок – з одної сторони. І з другої сторони – це покладений державою і покладений суспільством можливий конфлікт, який може виникнути в цьому питанні. Чому? Дивіться, виховання дитини – це не є майновим

правом, це є особисте немайнове право, яке належить батькам на підставі закону. Враховуючи це, вони можуть цим правом розпорядитися на власний розсуд і делегувати виконання цього права, і натомість мати якісь гарантії виконання певних обов'язків пізніше такою особою з боку дитини, якою вона буде опікуватися.

Враховуючи це, я вважаю, що це буде абсолютно нелогічним, якщо ми обмежимо таке право батьків внаслідок того, що хтось з членів сім'ї матиме можливість судового оскарження іменню по такій конструкції, яку ви вважаєте, по принципах сімейного права оскаржувати ці правовідносини, які делеговані на підставі відповідного розпорядження. Мені це не подобається, от відверто кажу.

КАЛАУР І.Р. Ні, дивіться, я вам просто маю просту банальну ситуацію. У батька, чоловіка є дитина. У дитини склалися хороші відносини з бабцею, це мамою чоловіка. Помер чоловік. Дружина пише, використовуючи своє пріоритетне право, вказує свою колежанку. Скажіть, будь ласка, чи це не буде в розріз оцього принципу пріоритетності сімейного виховання?

ФРІС І.П. Мені здається, що в цьому випадку саме на батьках, на мамі і на татові лежить відповідний обов'язок і їм належать відповідні права щодо представлення інтересів дитини. І саме батько і мама – вони повинні враховувати саме інтереси дитини при виготовленні, при наданні відповідного розпорядження.

В частині, чи буде найкращим для дитини? Ну, напевно, що так, для дитини найкращим буде той варіант, який буде найкращим для дитини. Але в цьому випадку обмежувати право мамі і тата на таку річ, мені здається, це неправильно. В цьому випадку, напевно...

КАЛАУР І.Р. Дивіться, я до чого веду? Що якщо було таке складене розпорядження за життя двох батьків, то мені здається, що його змінювати одностороннім розпорядженням...

ФРІС І.П. Ні в якому разі. Ні в якому разі, тільки двоє мають змінювати його.

КАЛАУР І.Р. Ні-ні, мова йде про те, що якщо було складено за життя двох, а потім один помер, то другий вже не має права змінювати це розпорядження. Так, як, пригадуєте, в заповіті...

ФРІС І.П. І не тільки тут, так і по спадковому договору така сама...

Інна Михайлівна, будь ласка, озвуч, ти ж працювала так само над цим законопроектом.

_____. Так, Колеги, я дякую за можливість. Робота була проведена колосальна, і нічого страшного, що ми ще раз будемо проговорювати ці питання. Я вам скажу з того, що ми бачимо з виїздом дітей за кордон, з розлучень, з аліментних договорів. Дуже змінюються обставини і заборонити... По-перше, перша теза: спільні розпорядження. Це буде та сама історія батьків, да, батько і мати зробили спільне розпорядження. Це буде та сама історія із заповітом: вони сваряться, вони розлучаються, діти далі рухаються, виїжджають, приїжджають.

Я би дуже просила розглянути вже при другому читанні ще раз підхід для того, щоб кожен складав окреме розпорядження, кожен з батьків. Остаточне рішення все одно приймає суд. І навіть якщо батьки обоє чи один з батьків складуть це розпорядження і особа буде, для якої встановляться пріоритетне це право бути призначеним опікуном, буде негідна, ще ж буде орган опіки піклування залучатися. І суд буде надавати цю оцінку, і в тих випадках, коли ця особа все одно негідна, суд може ж і відійти від такого особистого розпорядження.

Якщо ми не подбаємо про те, щоб ці розпорядження були мобільні, а що це означає? – Щоб вони були всі зареєстровані в реєстрі. Ви там побачите, зараз ми передбачаємо реєстрацію в спадковому реєстрі, щоб вони були всі обліковані, всі в реєстрі, щоб їх було видно. Якщо ми не передбачимо процедуру їх скасування, а за ними будуть приходити, от зараз заява на виїзд дитини за кордон, батько зробив, посварився з матір'ю, бо розлучається, він хоче її відкликати, – немає процедури скасування. Можуть змінитися обставини в опікуна і так далі.

ФРІС І.П. Інна Михайлівна, вибач...

_____. Я би дуже просила переглянути цей підхід щодо спільного розпорядження батьків, яке є незмінне.

ФРІС І.П. Інна Михайлівна, чуєш мене?

_____. Да.

ФРІС І.П. Я дякую тобі. Скажи, я впевнений, що Нотаріальна палата і методкомісія включаться до опрацювання до другого читання.

_____. Обов'язково, ми докладемо всіх зусиль. Ми щиро дякуємо і депутату Гуріну за ініціативу, він провів колосальну роботу і величезні консультації. І ми готові далі рухатися до другого читання, день і ніч доопрацьовувати.

ФРІС І.П. Супер! Дякую, Інна Михайлівна. Спасибі.

_____. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мін'юст, позиція Мін'юсту. І будемо переходити до голосування...

БАНЧУК О.А. Банчук Олександр, заступник Міністра юстиції. Міністерство юстиції підтримує і є низка зауваження, які можна доопрацювати до другого читання. Зокрема там йдеться про те, що зміни, які потрібно в спадковий реєстр, але є питання, чи технологічно це можливо зробити в тому вигляді, який запропоновано в законопроекті. Також там йдеться про те, що додати, можливо, суб'єктів таких, як консульські відповідні установи, які можуть посвідчувати це. Але знову ж ці питання є викладені в позиції Міністерства юстиції, офіційно підписано міністром. Тому це можна доопрацьовувати до другого читання, а ми підтримуємо законопроект.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Переходимо до голосування за запропонований проект рішення комітету.

Бабій. Бабій.

Божик.

БОЖИК В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Васюк. Васюк.

Ватрас. Ватрас.

Власенко.

Гунько.

Демченко.

Дирдін.

ДИРДІН М.Є. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Калаур.

КАЛАУР І.Р. За.

БАБІЙ Р.В. Бабій – за, пане голово.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Бабій – прийнято.
Калаур.

КАЛАУР І.Р. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Князевич.

Маслов – за.

Німченко.

НІМЧЕНКО В.І. Німченко – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Новіков.

НОВІКОВ М.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Павліш.

ВАТРАС В.А. Ватрас – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ватрас – за. Прийнято.

Павліш.

ПАВЛІШ П.В. Павліш – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пузанов.

Соболєв.

СОБОЛЄВ С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Фріс.

ФРІС І.П. За.

СОБОЛЄВ С.В. Я, якщо не помилився, – 12.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да. Отже, дякую. Рішення прийнято, колеги.

Давайте до наступного питання порядку денного: це про проект Закону про внесення змін... Я, колеги, попрошу максимально коротко, лаконічно по суті і максимально швидко. У нас ще є декілька питань. У нас останнє перед "Різним"... а, передостаннє ще є питання... а, останнє перед "Різним", ще є питання щодо підтримки звернення Державної судової адміністрації до Кабінету Міністрів щодо встановлення коефіцієнтів для оплати праці працівників апаратів судів. Теж важливо висловити позицію комітету.

Переходимо, значить, до питання, – це проект Закону про внесення змін до Цивільного кодексу України щодо вдосконалення захисту прав осіб, визнаних судом недієздатними (реєстраційний номер 13354), авторство нашого колеги заступника голови комітету Павліша Павла Васильовича та інших народних депутатів.

Прошу голову профільного підкомітету доповісти про результати розгляду на підкомітеті...

КАЛАУР І.Р. Дякую, Денис Вячеславович.

Як і в попередніх двох випадках, підкомітет з питань цивільного та адміністративного законодавства, всі члени висловилися в підтримку цього законопроекту, який подав наш колега Павло Васильович. За результатами розгляду теж рекомендують включити до порядку денного Верховної Ради України тринадцятої сесії дев'ятого скликання. І оскільки там є декілька спірних питань, то знову ж таки підкомітет пропонує звернутися до Голови Верховної Ради з пропозицією оголосити відповідно до частини першої статті 116 Регламенту Верховної Ради на пленарному засіданні під час розгляду зазначеного законопроекту про необхідність внесення пропозицій і поправок щодо виправлень, уточнень, усунення помилок та/або суперечностей у його тексті, інших структурних частинах законопроекту та/або інших законодавчих актах, що не були предметом розгляду в першому читанні та відповідають предмету правового регулювання законопроекту.

Доповідачем від комітету на засіданні Верховної Ради теж просимо призначити голову підкомітету.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, колеги. Павло Васильович, ви як ініціатор, співавтор даного законопроекту, вам слово.

ПАВЛІШ П.В. Дякую, колеги.

Я би хотів подякувати в першу чергу всім співавторам даного законопроекту цього і наступного 13355, вони фактично пов'язані, мали йти паралельно, але через законодавчі наші процедури вони не можуть одним законом; і всім, хто приймав участь у робочих групах, в обговореннях, в наданнях своїх пропозицій до законопроектів. Дійсно, на робочих групах до нас підключалися і директор з Інституту судової психіатрії МОЗ пан Сергій Шум, і батьки людей, дітей, які вже багато років визнані недієздатними, які просто, чесно сказати, плакали через те, що їм кожні два роки доводиться доводити в суді, що їх діти є недієздатними, хоча сама хвороба, вона полягає в тому, що є невиліковною, і це їм спричиняє там дуже великі такі життєві труднощі. Тому фактично цей законопроект 13354, він направлений на... надає право на подання заяви про поновлення цивільної дієздатності не лише членам сім'ї чи адвокату, а й недієздатній особі. Надає суду право звільнити опікуна за заявленої недієздатної особи або її близьких, потім запроваджує контроль за здійсненням опіки, піклування, в тому числі позбавляє заклади охорони

здоров'я від невластивих їм функцій та врегульовує певні такі технічні питання у цій сфері, які були вже там роками не визначені.

А також підтримую Івана Романовича щодо застосування статті 116 до даного законопроекту. І хочу зазначити, що було надано також пропозиції від різних установ і організацій, від Міністерства охорони здоров'я, від Мінсоцполітики, які також підтримують даний законопроект. І ми ці пропозиції в будь-якому разі ще після того, якщо Верховна Рада прийме за основу, будемо додатково проводити робочу групу і вже по правках і пропозиціях ми підшліфуємо його вже до другого читання так, щоб можна було врахувати найбільше зауважень. Хочу також зазначити... *(Не чути)* і також долучатися до робочої групи під час його обговорення.

Тому, колеги, якщо коротко, то це прошу підтримати за основу із 116-ю. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Павло Васильович.

Іван Романович, у вас рука піднята.

КАЛАУР І.Р. Да, да. Я хочу запитати Павла Васильовича. Дивіться, у нас там в статті 42, де йдеться про поновлення дієздатності, там розширене коло осіб, які можуть подавати заяву. Зокрема, говориться про те, що за заявою самої фізичної особи і членів її сім'ї, і адвоката, я акцентую на слово "адвоката". А в 75-й, де йдеться про звільнення опікуна і піклувальника, там пишуть, що коли за заявою особи, визнаною недієздатною, членом сім'ї, а адвоката чогось пропустили. Чи то так має бути?

ПАВЛІШ П.В. Ми до другого читання... Це також представник Уповноваженого визначав, зазначав на цьому питанні ми до другого читання будемо їх проводити так, щоб вони були однакові, ці статті в застосуванні.

КАЛАУР І.Р. Воно десь так логічно виглядає.

ПАВЛІШ П.В. Логічно. Так-так, і там була ще пропозиція щодо зміни порядку формулювання цих осіб, тому ми також на робочій групі розглянемо і прийдемо до єдиного критерію цього.

КАЛАУР І.Р. Хорошо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Міністерство юстиції. І, колеги, якщо хтось бажає висловити свою позицію по цьому законопроекту, піднімайте програмно руку, буду давати слово.

Да, Міністерство юстиції.

БАНЧУК О.А. Банчук, заступник Міністра юстиції. Ми в цілому підтримуємо законопроект. Дякуємо за ініціативу. Одне тільки питання до обговорення, і я би хотів також його висловити: це те, що змінами до статті 66 Цивільного кодексу передбачено суб'єктів, які можуть здійснювати відповідно опіку і піклування, і відповідно це виключається. Пропонується виключити заклади охорони здоров'я. Це питання потрібно обговорити, чи наскільки, тому що є такі факти, що зараз ця процедура передбачена, законопроект пропонує це виключити, наскільки і як бути з відповідними особами, які перебувають у цих закладах. Це перше.

Друге питання. Потрібно тоді, якщо ми все-таки виключаємо, подумати, "Перехідні положення", як бути з... якщо є опіка та піклування і цих суб'єктів не буде. Тому це у випадку виключення потрібно продумати більш детально "Перехідні положення" в цій частині, а так підтримуємо.

Дякую.

ПАВЛІШ П.В. Дякуємо.

Мін'юсту зауважу. Я дійсно, ця пропозиція вона була саме від МОЗУ і полягала в тому, що законом прописані невласиві їм функції щодо звернення до судів з такими заявами щодо визнання особи недієздатною. І ми передбачаємо в цьому законопроекті відкладальну норму цієї статті з 1 січня 2026 року для того, щоб Кабінет Міністрів міг унормувати у своїй діяльності це питання.

Думаю, до другого читання і МОЗ, і Мін'юст, будь ласка, підключайтесь, і можемо цей термін змінити, або, може, у вас і питань не виникне, бо це була пропозиція саме від МОЗу. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Колеги, єдине, що у разі ухвалення законопроекту до першого читання, я думаю, що це питання постане у нас в залі, коли голоси, будуть колеги вирішувати це важливе питання. Я думаю, що до другого читання... я розумію, що МОЗ хоче невласиві функції як би собі прибрати, але те, що Мін'юст говорить, цілком логічно. Тому...

(Загальна дискусія)

ПАВЛІШ П.В. Так справа в тому, що це... *(Не чути)* Міністерства соціальної політики, тому МОЗ і звертається з цим.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Його не можна, мабуть, випускати на друге читання, доки це питання не врегулюємо, да?

КАЛАУР І.Р. Дивіться, є діти, наприклад, в яких погіршений зір, да? Вони там вчаться в школах-інтернатах спеціального лікувального характеру, там, рік, чи там... І хто тоді здійснює функцію опікуна над цією дитиною, якщо дитина проживає і навчається, і лікується в такому інтернаті?

ПАВЛІШ П.В. Дивіться, для цього у нас створені відповідні соціальні служби, які мають право звернення до суду з цим питанням. А МОЗ має лікувати. А оці технічні функції щодо звернення щодо встановлення опіки, піклування, визнання недієздатними, МОЗ скаже: "Ми цим не займаємося".

КАЛАУР І.Р. Павло Васильович, ти не розумієш, вся справа в тому, коли оця дитина... Для чого ці заклади охорони здоров'я і заклади освіти, вони скажуть...

ПАВЛІШ П.В. Вони ж не забираються. Дивіться, це не говорить про те, що цих дітей не будуть там тримати чи лікувати. У нас є представник МОЗу, я думаю, що...

КАЛАУР І.Р. А хто буде відповідати за проступки такої дитини? Ви розумієте... *(Не чути)* вона вирішувала два питання: перше – це дійсно навчання і виховання дитини, і друге – відповідальність, відповідальність. Якщо ми зараз знімаємо заклади охорони здоров'я, а дитина там рік живе і вчиться, хто буде відповідати за її проступки? Я розумію, що...

ПАВЛІШ П.В. Іван Романович, це питання має Кабінет Міністрів вирішити, тому ми відкладальну норму і поставили. Дивіться, якщо до другого читання вони нам не скажуть як вони це планують владнати, ми можемо це прибрати...

КАЛАУР І.Р. Хорошо. Добре. Домовилися.
Денис Вячеславович, ставте на голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Колеги, якщо ніхто більше не бажає виступити, тоді ставлю на голосування запропонований проект рішення комітету.
Бабій.

БАБІЙ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Божик.

БОЖИК В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Васюк.

Ватрас. Ватрас.

Власенко.

Гунько.

Демченко.

Дирдін.

ДИРДІН М.Є. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Калаур.

КАЛАУР І.Р. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Князевич.

Маслов – за.

Німченко. Німченко.

НІМЧЕНКО В.І. За. За – Німченко.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Почув, почув.

Новіков.

НОВІКОВ М.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Павліш.

ПАВЛІШ П.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пузанов.
Соболев.

СОБОЛЄВ С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Фріс.

ФРІС І.П. За.

ВАТРАС В.А. Ватрас – за.

СОБОЛЄВ С.В. 12.

ГОЛОВУЮЧИЙ. 12. Рішення прийнято. Дякую, колеги.

Наступне питання порядку денного: це проект Закону 13355 – проект Закону про внесення змін до Цивільного процесуального кодексу України щодо вдосконалення захисту прав осіб, визнаних судом недієздатними, авторства нашого колеги народного депутата Павліша, він ініціатор, та інші народні депутати.

Прошу голову профільного підкомітету про результати доповісти. Максимально коротко можна.

ПАВЛІШ П.В. Денис Вячеславович, підкомітет з питань правосуддя розглянув даний законопроект і шляхом опитування більшість членів підкомітету підтримали

прийняття його за основу. І як автор законопроекту хотів би також пояснити, що найбільш дискусійною нормою щодо даного законопроекту це якраз являється прибирання цього дворічного строку, який є в нас встановлений законом, щодо перегляду недієздатності особи.

І тут ми запропонували в цій нормі, щоб цей строк встановлювався за рішенням суду. Хочу нагадати, тому що до 2016 року будь-якого строку не було визначено щодо недієздатності. І як нам повідомляли на робочій групі і директор Інституту судової психіатрії МОЗ, що є, дійсно, хвороби, які взагалі не виліковуються, і це спричиняє те, що людина в будь-якому разі кожних 2 роки ходить і отримує, проходить експертизу, подає заяву до суду, суд приймає рішення, іноді вчасно, іноді невчасно. В нас біля 30 тисяч таких справ в суді постійно знаходиться. Тому це питання є дискусійним з точки зору, що це була рекомендація якраз європейських інституцій щодо контролю, наголошую, контролю за строками, коли навіть не за строками, а контролю за взагалі діяльності щодо дотримання прав недієздатних осіб. Тому тут, на моє бачення, що законотворці в 16-му році, коли змінювали і поставили два роки, вони також виходили з якихось європейських норм чи принципів, а поставили величину, яка на той час була доцільна. Хоча з того часу ми вже бачимо, що доцільність якраз дворічного строку є визначена неправильно. Тому ми покладемося на те, що суд має прийняти рішення щодо строку на підставі якраз рішення судово-психіатричної експертизи, яка має репродукувати, тому що суддя не може сам по собі десь прийняти рішення, на підставі чого якийсь строк встановлювати, – на підставі судово-психіатричної експертизи встановити певний строк.

Щодо цього питання також є різні думки. Якраз я хотів би їх обговорити вже до другого читання, бо є пропозиції там 5, 10 років поставити. Я думаю, ми з Мін'юстом вже зберемося і з цими заінтересованими особами і кінцево визначимо це. А поки для того, щоб дати їм змогу рухатись далі і полегшити якраз права недієздатних, то прошу прийняти за основу, і скоротити строки на зняття.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Рішення підкомітету просто озвучте.

ПАВЛІШ П.В. Рішення підкомітету: прийняти його за основу зі скороченням строків.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміла позиція.

Мін'юст.

БАНЧУК О.А. Олександр Банчук, заступник Міністра юстиції. Ми підтримуємо проект. І, Павло Васильович, те, що найбільше звернув увагу в своєму представленні законопроекту, це з приводу цього дворічного строку дії фактично рішення. Це буде одне найбільш дискусійне питання. Справді є, скажемо, неоднозначна позиція, тому це потребує ще додатково обговорення.

Також слід звернутися технічно. Але також важливо звернути увагу, що зміни передбачає проект до 424 статті Цивільного процесуального кодексу, але вони вже змінені законом після подання цього законопроекту. І це потрібно законом, який якраз профільний, де був наш Комітет з питань правової політики щодо окремих питань виконання рішень Європейського суду з прав людини. І тому потрібно буде до другого читання там нормопроектно поправити зміни, які стосуються статті 424 Цивільного процесуального кодексу.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Колеги, немає необхідності обговорювати? Тоді переходимо до голосування за запропонований проект рішення комітету.

Бабій.

ПАВЛІШ П.В. Денис Вячеславович, і по доповідачу, якщо колеги підтримають, то мене можете поставити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, давайте вас, я думаю, що ніхто не проти.

Бабій.

БАБІЙ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Божик.

БОЖИК В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Васюк.

Ватрас.

ВАТРАС В.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Власенко.

Гунько.

Демченко.

Дирдін.

ДИРДІН М.С. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Калаур. Калаур.

Князевич.

Маслов – за.

Німченко.

НІМЧЕНКО В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Новіков.

НОВІКОВ М.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Павліш.

ПАВЛІШ П.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пузанов.

Соболєв.

СОБОЛЄВ С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Фріс Ігор Павлович. Фріс.

СОБОЛЄВ С.В. 10 – за.

ФРІС І.П. Денис Вячеславович, зависло. За.

СОБОЛЄВ С.В. 11 – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Рішення прийнято.

Колеги, переходимо до наступного питання нашого порядку денного.

ПАВЛІШ П.В. Дякую, колеги, за підтримку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Павло Васильович, за роботу.

Це питання щодо підтримки звернення Державної судової адміністрації України до Кабінету Міністрів України щодо встановлення коефіцієнтів для оплати праці працівників апаратів судів.

Хто у нас є з Державної судової адміністрації сьогодні?

БУЛКА О.А. Доброго дня!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу, вам слово.

БУЛКА О.А. Всіх вітаю. Я Ольга Булка – заступник Голови Державної судової адміністрації України. Максим Валерійович, який виконує обов'язки Голови, був на початку засідання комітету. Але зараз відлучився на нараду з головою Нацдержслужби. Тому я буду представляти позицію ДСА.

Насамперед нагадаю, що 4 червня цього року набрав чинності Закон про внесення змін в Закон "Про державну службу". Пункт 14 зі значком 2 "Прикінцевих та перехідних положень" передбачає, що тимчасово на період дії воєнного стану та протягом шести місяців з дня його припинення або скасування Кабмін може встановлювати додаткові коригуючі коефіцієнти для оплати праці держслужбовців, апаратів судів інших органів та установ системи правосуддя, в тому числі за рахунок коштів спеціального фонду.

З метою виконання цього положення Державна судова адміністрація підготувала проект постанови Кабміну, який пропонує забезпечити конкурентну спроможність заробітної плати держслужбовців апаратів судів, органів та установ системи правосуддя шляхом застосування до їх посадових окладів відповідних коефіцієнтів.

Також нагадаю, що одним із заходів дорожньої карти з питань верховенства права визначено постійне забезпечення судів, органів та установ системи правосуддя належним фінансуванням та людськими ресурсами, забезпечення конкурентного рівня заробітної плати для працівників апарату судів і інших органів системи правосуддя з урахування навантаження, значущості та відповідальності роботи. Виконавцями цього заходу є Вища рада правосуддя, ДСА, а також Верховна Рада України, Кабмін і Мінфін. Строк виконання заходу – II квартал цього року.

Ініціативу Державної судової адміністрації вже підтримала Вища рада правосуддя і направила публічне звернення до Кабінету Міністрів щодо якнайшвидшого розгляду і схвалення озвученої ініціативи ДСА України. Просимо і вас, шановні народні депутати, підтримати звернення ДСА щодо уряду про встановлення коефіцієнтів для оплати праці працівників апаратів судів, органів та установ системи правосуддя.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пані Ольго.

Декілька слів додаю. Не буду говорити, що всім і так чудово відома ситуація критична з фінансуванням апаратів судів. Декілька слів, ДСА звернулось з проектом внесення змін до Постанови Кабінету Міністрів України і я знаю, я був присутній на нараді, де це розглядалося із НАДС і так далі.

Користуючись нагодою, розумію, що у нас тут не присутні члени Кабінету Міністрів України, але є представники на рівні заступників міністерств, – підтримати цей проект внесення змін, коли він буде на уряді розглядатись, підтримати проект цієї постанови. Бо ми закриємо суди і працювати там буде нема кому, а це базова потреба, яка... навіть доступ до правосуддя, яка не може бути навіть під час воєнного стану обмежена.

БУЛКА О.А. Дозвольте, я ще озвучу...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я закінчу, потім вам дозволю, добре?

Тому, колеги, я сподіваюсь, що максимально швидко буде винесена ця постанова на уряд, буде розглянута, і буде позитивно розглянута.

Єдине питання у мене до ДСА. Дивіться, ми закон, який прийняли, той, що підвищує в гривнях працівників-держслужбовців в апаратах судів, починає діяти з 01.01.2026 (це законопроект 8222 був). Ми прийняли інший закон, який дозволяє це робити з 01.04, цього року вже виплачувати. Але станом на зараз немає підпису Президента під цим законопроектом, а відповідно ДСА пішло по шляху звернення до Кабінету Міністрів України, щоб постанова...

В мене одне-єдине питання: якщо буде внесено зміни, то ви тільки з моменту внесення змін в постанову зможете виплатити? Ви не зможете виплатити за попередній період?

БУЛКА О.А. Ні, я якраз це хотіла озвучити, що на сьогодні з квітня місяця закон знаходиться на підписі в Президента, і якраз ми відновлюємо фактично в цій постанові Кабміну те, що є в цьому законі, який не підписаний Президентом.

На жаль, умовно кажучи, заднім числом постанову не зможемо виконати, але ця постанова діє тільки до 1 січня 2026 року, стосовно судів. Тому що з 1 січня 2026 року, як ви озвучили, оцей законопроект, який був прийнятий, закон, він набирає чинності з 1 січня 2026 року, Закон 4822.

ГОЛОВУЮЧИЙ. І там це буде на рівні закону врегульовано?

БУЛКА О.А. Так.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Але знову ж таки звертаюсь до представників міністерств...

БУЛКА О.А. На рівні закону, але, крім судової адміністрації і Служби судової охорони центральних апаратів, постанова буде діяти в цій частині до закінчення воєнного стану. Або ще раз нагадаю, що закон ще передбачає, що умови, певні умови оплати праці з коефіцієнтами, вони застосовуються до того часу, коли будуть зміни в Закон "Про судоустрій і статус суддів" в частині оплати праці. Тобто ще можна відновлювати в Законі "Про судоустрій і статус суддів" таку норму щодо оплати праці працівників судів, апаратів судів, органів системи правосуддя.

ГОЛОВУЮЧИЙ. *(Не чути)* ...постанови.

БУЛКА О.А. Пункт 14, значок 4 Закону про держслужбу. Дякую.

_____. Текст проекту постанови. Озвучте, будь ласка, які коефіцієнти встановлюються для кого.

БУЛКА О.А. Дивіться, ми взяли за основу ту оплату праці, яка по юрисдикції... *(Не чути)* державних органів. Звичайно, вона не відновлює гривня до гривні, тому що в залежності від посад різна сума виходить. Але що стосується місцевих загальних судів, це коефіцієнт 1,2, стосовно апеляційних судів, окружних, адміністративних, господарських судів, територіальних управлінь ДСА і теруправлінь Служби судової охорони, умовно кажучи, це рівень апеляції, він піднімається під загальнодержавний рівень третій тип органу, тут коефіцієнт 1,6. І для Служби судової охорони як центральний апарат і ДСА коефіцієнт 1,3.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Почули. Так, колеги...

_____. Як вирішується питання по помічниках суддів?

БУЛКА О.А. На сьогодні також ми ініціювали, підготували проект постанови Кабміну стосовно помічників, він знаходиться на погодженні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так, колеги, ще є необхідність обговорювати? Тоді переходимо до голосування за запропонований проект рішення, а саме: підтримати все ж таки пропонується.

Василь Іванович Німченко руку підняв. Прошу.

НІМЧЕНКО В.І. Шановні колеги, ідея хороша, я одну минуту. Разом з тим, що таке коефіцієнт, чому ділити від ієрархії судових рівнів? Це буде невірно. Коефіцієнт застосовується як один, давайте так, для працівників в зоні Крайньої Півночі, для працівників, хто працює на Антарктиді, там, допустим, перший рік – 1,7, другий – 10 і все інше. Воно для всіх: і для керівника, і для всіх, хто працює в екстремальних умовах.

Екстремальні умови визначають необхідність коефіцієнту. До речі, є законопроект по 41314, військовим той же коефіцієнт.

Так от я і кажу, що не повинно бути для судів першої інстанції, у них що, з чим зв'язано: з ризиком, перенавантаженою, перезавантаженістю чи все інше? Тому ділити: для першого рівня 1,2, для апеляції 1,3, для керівництва 1,6 – це невірно. Всі рівні перед законом, якщо ми введемо в основу екстремальність, надзвичайність умов чи ситуації, військовий стан і все інше. Тому я хотів би, щоб було так. А взагалі ідея вірна.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу, ДСА, можете прокоментувати історію, чому коефіцієнти різні? Я би теж хотів, щоб коефіцієнти були рівними і для першої інстанції, і для апеляції. Але я там знаю дещо про логіку, поясніть, будь ласка.

БУЛКА О.А. Дивіться, закон, який знаходиться на підписі в Президента, також ці норми, які наберуть чинності з 1 січня наступного року, передбачають, що працівники апаратів судів місцевих будуть прирівнюватися, піднімаються на один щабель і прирівнюються до тих, хто працює на рівні області, тобто обласного...*(Не чути)* суду. Ті, хто на сьогодні на рівні області, тобто апеляційні суди, господарські і адміністративні, спеціалізовані, вони піднімаються теж на рівень, на щабель вище і в них буде така оплата праці, як в державних органах, чия юрисдикція поширюється на всю територію України, але на найнижчий щабель – 3.

Державна судова адміністрація на сьогодні знаходиться на рівні 2 юрисдикції цих органів і вона підвищується на рівень перший так, як Апарат Верховного Суду, Секретаріат Вищої ради правосуддя і Секретаріат Вищої кваліфікаційної комісії суддів. І у зв'язку з цим порівняли умови, оплати праці та оклади в нижчих інстанціях і визначили оцей коефіцієнт.

НІМЧЕНКО В.І. Який принцип закладений? Принцип скажи, який ви принцип заклали?

БУЛКА О.А. Принцип, що місцеві...Кожен із судів піднімається на рівень вище. Місцевий суд на рівень апеляції, апеляція на рівень країни.

НІМЧЕНКО В.І. ... *(Не чути)* Який принцип, чому ті дівчата, які працюють секретарями на першій інстанції і в одному й тому ж приміщенні працюють, і працюють

навіть більше ніж в другій інстанції, ризикуючи, що хочете те і думайте. Я не знаю, що ви кладете в основу, але без визначення принципу і без визначення причини, що... *(Не чути)* військовий стан, значить, це військовий стан. Це бомблять Київ в тому числі, люди працюють...

БУЛКА О.А. Ми просто...

НІМЧЕНКО В.І. От і все. Чому ви різните людей по коефіцієнту, скажіть, будь ласка, де таке в судовій практиці є?

БУЛКА О.А. Та тому, що на сьогодні якраз оця різниця між тими, хто отримує на найнижчому рівні, порівняно з апеляцією якраз оця різниця становить чи апеляцію порівнювати з коефіцієнтами вищого рівня. Тут просто виходили, що оклади, які у нас сьогодні є, мають перетворитися, наприклад, місцевого загального суду мають бути як оклад апеляційного суду на сьогодні. От ми і порівняли, щоб привести до цього рівня треба коефіцієнт 1,2. А щоб рівень апеляції підрівняти під той рівень, який передбачає закон, який на підпису у Президента і той, який набере чинності з 1 січня, в апеляційних судах підрівняти на рівень всеукраїнський, але третій тип установ державних органів, то виходить коефіцієнт такий 1,6.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Колеги, чи є необхідність далі обговорювати? Якщо немає, переходимо до голосування за запропонований проект рішення.

Бабій.

БАБІЙ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Божик.

БОЖИК В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Васюк.

Ватрас.

ВАТРАС В.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Власенко.

Гунько.

Демченко. Демченко.

Дирдін.

ДИРДІН М.Є. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Калаур.

КАЛАУР І.Р. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Князевич.

Маслов – за.

Німченко.

НІМЧЕНКО В.І. Німченко – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Новіков. Новіков.

Павліш.

ПАВЛІШ П.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пузанов.

НОВІКОВ М.М. Новіков – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Новіков – за.

Пузанов.

Соболєв.

СОБОЛЄВ С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Фріс.

ФРІС І.П. Утримався.

СОБОЛЄВ С.В. 10 – за. 1 – утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Рішення прийнято. Дякую, колеги.

У нас в "Різному", колеги, ми з вами маємо, було у нас питання щодо... До нас звернулась Вища рада правосуддя із листом про те, щоб визначити представника... у ВРП, про делегування представника від комітету до складу координаційної групи по ІТ в судовій системі при ВРП. Є пропозиція Романа Вячеславовича Бабія. Він цим давно займається у нас. Є пропозиція його направити.

Василь Іванович Німченко і Володимир Антонович Ватрас підняті руки. Прошу. Василь Іванович.

НІМЧЕНКО В.І. Я більше в "Різному" і з іншого питання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А, добре.

Ватрас Володимир Антонович.

ВАТРАС В.А. Пане голово, я теж в "Різному" виступлю після цього питання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поняв. Роман Вячеславович, щодо вашої кандидатури до складу Вищої ради правосуддя до відповідної... Як воно тут називають вони? Координаційна група. Що ви з цього приводу думаете?

БАБІЙ Р.В. Я зрозумів. Я не заперечую. Якщо комітет прийме рішення, то я прийму участь, звичайно ж.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Колеги, тоді можемо переходити до голосування за рішення делегувати до складу цієї координаційної групи по ІТ в судовій системі до Вищої ради правосуддя в нас члена підкомітету голову підкомітету відповідно Романа Вячеславовича Бабія. Добре?

Прошу переходити до голосування.

Бабій.

БАБІЙ Р.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Божик.

БОЖИК В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Васюк.

Ватрас.

ВАТРАС В.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Власенко.

Гунько.

Демченко.

Дирдін.

ДИРДІН М.Є. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Калаур.

КАЛАУР І.Р. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Князевич.

Маслов – за.

Німченко.

НІМЧЕНКО В.І. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Новіков.

НОВІКОВ М.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Павліш.

ПАВЛІШ П.В. За – Павліш.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пузанов.

Соболєв.

СОБОЛЄВ С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Стефанчук.

СТЕФАНЧУК М.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Фріс.

ФРІС І.П. За.

СОБОЛЄВ С.В. 11 – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам. Я сподіваюсь, що участь Романа Вячеславовича допоможе роботі Вищої ради правосуддя.

Далі в "Різному" у нас Роман Вячеславович піднімав ще питання щодо обговорення по ВККС, по Громадській раді.

НІМЧЕНКО В.І. Та я ж наче просився.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Та чекайте, ну, Василь Іванович, Роман Вячеславович це піднімав ще, коли ми затверджували порядок денний. Дайте ж ми його дійдемо.

БАБІЙ Р.В. Дякую, Василь Іванович, за розуміння.

Колеги, я хотів би підняти питання в "Різному" стосовно ситуації, яка склалася навколо формування складу Громадської ради доброчесності, нової ітерації цього складу. Ми всі, ну в чаті по меншій мірі, ми обмінювалися інформацією, публікаціями ЗМІ щодо певних, я б назвав їх, м'яко кажучи, негараздів у процесі формування нового складу ГРД. І потім з'явилася ще авторська колонка на "Українській правді", теж члени комітету могли з нею ознайомитися. І окремі члени комітету висловлювали питання доцільності обговорення цього на комітеті. І власне, от звернулися автори цієї колонки, я не буду їх переповідати, я думаю, колеги прочитали, а з приводу ситуації краще почути, скажімо так, з перших вуст. То я б просив членів комітету, якщо є на це згода, наскільки я знаю, відповідні автори колонки і члени ГРД під'єдналися до нашого комітету. То просив би можливості їх заслухати і обговорити цю ситуацію попередньо, і визначитися як далі діяти комітету в цій ситуації. Тому що, я впевнений, що з урахуванням статусу ГРД, його впливу на процедуру добору суддів, всі ми знаємо і неодноразово обговорювали проблеми, які... в плані пропускну спроможність, скажімо так, Громадської ради доброчесності. Тому, якщо будуть ще якісь додаткові проблеми, то, звичайно, це негативно впливе на всю судову систему.

Тому, як на мене, це питання важливе і я б просив колег дати можливість заслухати цих осіб.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Роман Вячеславович. Так, прошу. Єдине, що я попрошу, підніміть руки, хто виступить, щоб я мав змогу. Ольга Піскунова, прошу, вам слово. Тільки у нас йде стенограма, я попрошу представитися.

ПІСКУНОВА О.Б. Добрий день! Дякую. Ольга Піскунова – співкоординаторка Громадської ради доброчесності і експертка Центру політико-правових реформ. Я дякую шановним народним депутатам за виділений час і постараюся якнайшвидше прояснити ситуацію, відповісти. Вже обговорювали, що цього разу під час добору сталися... точніше, окремі представники громадських об'єднань вдалися до неетичних практик. І неетичність їх полягає в тому, що вони, по-перше, пропонували підтримати кандидатку, яка не відповідала вимогам. На щастя, збори цю кандидатку не підтримали. І також представники цих організацій закликали голосувати проти чинних членів ГРД, які хотіли продовжити свої повноваження ще на два роки і працювати на судову реформу. Ну, і відповідно, як ви знаєте, ці кандидати на знак протесту зняли свої кандидатури.

Проте я хочу наголосити, що ми не ставимо під сумнів, як автори колонки в тому числі, Громадська рада доброчесності на сьогодні сформована, і з 15 серпня вона набуває повноважень і включається в роботу. І відповідно ми би хотіли запропонувати деякі варіанти рішень.

Ну, по-перше, ви вже знаєте, ми зустрічалися з представниками комітету і попередньо обговорювали можливість законодавчих рішень про секретаріат і помічників. Це дозволило би зняти низку питань до прозорості роботи Громадської ради доброчесності і відповідно підвищило би її відповідальність. Але те, що відбулося під час останніх зборів, також підсвітило проблему, що необхідно удосконалити процедури формування Громадської ради доброчесності, зокрема передбачити механізми, якими б самі представники громсектору перевіряли кандидатів на відповідність формальним вимогам, визначеним в законодавстві. І, можливо, передбачити участь тих громадських об'єднань, які не подають свої кандидатури до Громадської ради доброчесності.

Наведу приклад. Для Центру політико-правових реформ важливою є якісна залученість до роботи цієї ради. І ви чудово знаєте, що Роман Куйбіда, який захищає зараз нас на фронті, був одним із розробників самої ідеї Громадської ради доброчесності і був активним членом ГРД перших двох скликань. Тому, підкреслю, для нас дуже важливе якісне залучення, але, на жаль, для четвертого складу ми серед членів ЦППР не знайшли кандидатури, яка би могла забезпечити оце от якісне включення. Проте, я вважаю, що ми могли би долучитися до процесів формування ГРД, але закон встановлює обмеження, що участь у зборах беруть тільки ті, хто подають свої кандидатури.

Тому також скажу, що ми зараз спільно ВККС напрацьовуємо вже конкретні пропозиції законодавчі, щоб можна було запропонувати в тому числі і комітету більш раціональні рішення для подальшого обговорення.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ще хтось бажає? Роман Бабій, прошу.

БАБІЙ Р.В. Да, я хотів би запитати у пані Ольги. Скажіть, ви ж не єдиний автор колонки. Ще хтось присутній із членів, ну, із членів ГРД, поки що із членів ГРД, які висловлювали цю позицію в ЗМІ?

ПІСКУНОВА О.Б. Так, тут присутня Людмила Янкіна, якщо надасте їй слово.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так. Я ж кажу, піднімайте руку. Ми надаємо тому, хто бажає взяти слово. Просто багато людей. Я ж не знаю, хто хоче.

Да, бачу, пані Людмила Янкіна. Прошу, вам слово. Якщо потім у мене буде питання щодо змісту якраз, добре? Прошу, пані Людмила, вам слово.

ЯНКІНА Л.Б. Дякую, колеги. Я коротко. Чути мене?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, да.

ЯНКІНА Л.Б. Я повністю підтримую все, що сказала пані Ольга. Ми сюди сьогодні прийшли, – дякую дуже вам за можливість представити ідею, – ми прийшли для того, щоб якраз підвищити, по-перше, рівень довіри до судової реформи. По-друге, підвищити рівень довіри всередині самої спільноти, яка цю судову реформу впроваджує. І підвищити рівень прозорості проте, яким чином відбуваються взагалі процедури і саме адміністрування Громадської ради доброчесності для того, щоб не виникало надалі ніяких питань з приводу того, яким чином приймаються рішення, і яким чином вони генеруються, і як весь цей процес адмініструється.

Тому повністю підтримуємо все те, що сказала Ольга Піскунова, і готові взаємодіяти, співпрацювати надалі для того, щоб покращувати законодавство. Зокрема, ми дуже вболіваємо за можливість узаконення секретаріату для Громадської ради доброчесності, для того, щоб підвищити пропускну спроможність ГРД. І, власне, ми це питання вже погоджували з Вищою кваліфікаційною комісією суддів. В нас була спільна стратегічна сесія, де ми обговорювали необхідність внесення таких змін до законодавства. І, власне, це наша спільна позиція, що нам потрібно для того, щоб ми могли, власне, практично підвищити спроможність Громадської ради доброчесності, потрібно внести зміни в законодавство щодо доступів і щодо, скажімо, узаконення секретаріату, який би обслуговував і надавав спроможність, підвищував спроможність Громадської ради доброчесності.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, почули.

Я, колеги, бачу, що рука. Володимир Антонович, я не знаю, чи з минулого разу, чи з цього питання.

ВАТРАС В.А. Ні, я питання... *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло.

Колеги, я читав і колонку, бачив повідомлення десь в соцмережах про ситуацію. Дивіться, в мене таке питання виникло. Там піднімалось питання, що фінансування, я так розумію, секретаріату, чи, ну, от staff, ну, секретаріату, чи експертів, здійснюється через одну громадську організацію діяльності Громадської ради доброчесності. Наскільки я розумію, що ця ж одна громадська організація приймає участь і, власне, делегує своїх представників в цю ж Громадську раду доброчесності. Наскільки я розумію, Громадська рада доброчесності передбачається як такий, певний орган, який має репрезентувати громадськість, ну, і бути, наскільки це можливо, незалежним. То в мене питання у зв'язку з цим: якщо одна організація, яка, зокрема, і делегує представників туди, і одна фактично забезпечує роботу Громадської ради доброчесності через забезпечення секретаріату, не знаю, експертів чи як там, і через неї проходять всі відповідні грошові кошти, – чи не вбачаєте ви в цьому, скажімо так, певний... я намагаюся обережно слова підібрати, скажімо так, певний можливий ризик незалежності для самої Громадської ради доброчесності? Бо я бачив, що ставилося питання.

_____. Денис Вячеславович, потенційний конфлікт інтересів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Чи напряду фінансування Громадської ради доброчесності з боку проектів міжнародної технічної допомоги? Я не буду говорити, наскільки саме по собі фінансування з боку там урядів там іноземних країн є, скажімо так, забезпечує незалежність. Але разом з тим, якщо це ще і акумулюється з того, що я бачу через одну громадську організацію, чи не бачите ви ризиків в тому, що... Ми ж бачили за період вашої діяльності, ми починали з того, це у нас під стенограму на засіданні комітету, підкомітету було. Спочатку говорили про спроможність, коли ми ставили в тому числі питання там про збільшення спроможності ГРД, ми говорили, що спроможність 150 буде рішень чи кандидатів, проходження 150 кандидатів, потім 100 кандидатів стало, зрештою потім ми чули заяви про 40 кандидатів. Це, звичайно, не може не впливати на хід і конкурсних процедур, і процедур кваліфікаційного оцінювання. Якщо ці спроможності залежать від, скажімо так, роботи однієї громадської організації, чи не вбачаєте ви тут певний такий ризик маленький? І як ви б бачили рішення, якщо можна, коротко двома словами. Дякую.

Вас не чути чомусь, чекайте.

ПІСКУНОВА О.Б. Дякую за запитання. Перше, на чому я хочу наголосити, що на рішення Громадської ради... Мікрофон...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Воно з затримкою.

ПІСКУНОВА О.Б. Це можливо, в мене трохи є звук від відео. Я тоді з вашого дозволу камеру вимкну.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу. Кажіть, але ми вас не чуємо просто зараз. Тепер чуємо.

ПІСКУНОВА О.Б. Я тоді без камери, щоб це не смущало нікого.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре.

ПІСКУНОВА О.Б. Отже, я хочу наголосити, що на рішення Громадської ради доброчесності щодо суддів та кандидатів ніхто не впливає і всі ці рішення дійсно приймаються в ході голосування членами ради і в ході обговорень. І я на цьому наголошую і акцентую увагу.

Що стосується фінансування, так, це дійсно правда, фінансування секретаріату раніше здійснювалося через одну організацію. Останні чотири місяці ми не мали ніякого фінансування. І я хочу звернути увагу шановних народних депутатів, що ми на сьогодні завершили конкурс в апеляційні суди адміністративної і господарської спеціалізації, у п'ятницю вже комісія буде приймати рішення про рекомендування кандидатів до призначення. І цього тижня завершуємо співбесіди у складі колегії до апеляційних судів Житомирської і Сумської областей. Це все ми зробили без секретаріату і без підтримки як такої. Тут кожен член ГРД, як то кажуть, викручувався як міг.

Так, нам у цьому допомагали IDLO своєю аналітичною підтримкою і частково допомагала фундація DEJURE так само із залученням аналітиків, але я зараз якість цієї аналітики і її обсяг виношу за дужки.

Що стосується обсягів пропускної спроможності, то тут також варто зважати на пропускну здатність самої комісії. Ми вже побачили на практиці, що 100 суддів на місяць – це абсолютно нереальні показники. І ні Громадська рада доброчесності, ні Вища

кваліфікомісія суддів таку цифру видавати не зможе, якщо ми говоримо про якість, а не про кількість. Тому, безперечно, цю цифру вже, як на мене, варто прибирати з адженди.

Що стосується подальшого фінансування секретаріату, то я думаю, тут варто до обговорення пропозиції також залучати і донорів, які безпосередньо надають на це кошти. І тут найбільш оптимальними на сьогодні видаються варіанти – це проведення відкритих тендерних процедур, щоб дозволити також іншим громадським організаціям зайти в цей процес і спробувати себе в адмініструванні проєктів з підтримки Громадської ради доброчесності. Але це все також має обговорюватись.

Єдине, ну, в чому я вбачаю конфлікт інтересів, це в тому, що одна організація, по-перше, фінансує підтримку Громадської ради доброчесності, по-друге, делегувала вісім своїх представників до нового складу, і третє – координувала процес формування Громадської ради доброчесності. Але на сьогодні для того, щоб конкурси до апеляції не зупинялися, тому що в планах, в найближчих планах комісії все ще залишаються суди, які дуже потребують суддів це, і Київська апеляція і Закарпатська, я вважаю, що станом на сьогодні ті проєкти, які вже розпочалися з 1 серпня і вони запрацюють для ГРД нового складу, мають продовжуватися до їх фінансового завершення, визначеного донором. А за цей час у нас, ну ми зможемо напрацювати рішення, як оптимізувати ці процеси.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Тобто можна чекати в тому числі і від громадськості пропозицій щодо оптимізації роботи. Бо коли воно виходить чомусь від депутатів, воно вже з якимось там дисконтом сприймається.

Добре. Почули.

Максим Євгенович, потім – Павло Васильович Павліш.

ДИРДІН М.Є. Дякую.

А в мене питання...

_____. Безперечно...

ДИРДІН М.Є. Да, там щось хтось додати?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, там з затримкою просто, я так розумію. Це я запитав щодо чи можливо отримувати? Я так розумію, це відповідь була.

ДИРДІН М.Є. Дивіться, щоб зрозуміти було... я теж читав і колонку, і був виступ. Перший був виступаючий і було сказано, що одна із кандидаток чи кандидатів не відповідали критеріям і це виявилось. А що це були за критерії такі, що не відповідала, і як це було виявлено? Тобто я так розумію, що... із ваших виступів, що ви працюєте над якимось законопроектом, над якимись розробками, щоб цей процес вдосконалити. Хотілось би більше почути відповіді, як це відбулося, от стосовно по яких критеріях ця особа не відповідала законодавству чи тим вимогам, які ставляться для членів ГРД, якщо це можливо.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу.

ПІСКУНОВА О.Б. Дякую.

Насправді ці критерії визначені в законі і зокрема законом передбачено, що членами ГРД не можуть бути особи, які протягом останніх 5 років до дня проведення зборів проходили службу в Національній поліції, Службі безпеці, НАБУ, прокуратурі, НАЗК і так далі. І в одній з кандидаток на момент проведення зборів цей період охолодження ще не минув, він минає наприкінці року, 31 грудня. Проте її намагалися номінувати, в тому числі через механізми запасних членів, але це все було досить на межі. І ми звернули увагу членів зборів на те, що участь такої кандидатки або підтримка її зараз, коли ще не минув цей період охолодження, може в майбутньому підважити як рішення ГРД, так і рішення ВККС, прийняті на основі рішень ГРД. Тому я дуже вдячна членам зборів, які почули всі наші сумніви і застереження і врахували їх.

Тут насправді, що стосується вимог до тих осіб, які можуть бути членами ГРД або, навпаки, не можуть бути, немає ніяких зауважень. Ці всі вимоги досить детально і виважено виписані в законі вже станом на зараз. Єдине, що в законі немає ніякого обов'язку зборів або тих же самих представників громадських об'єднань проводити цю перевірку навіть формально. Відповідно у нас виникло питання: чому під час подання документів на цю відповідність ніхто не звернув увагу?

ДИРДІН М.Є. Все зрозуміло, дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Павло Васильович, потім Василь Іванович Німченко, потім Роман Вячеславович Бабій.

ПАВЛІШ П.В. Доброго дня, також бачив, читав цю статтю. В мене є ряд запитань. Ви тільки що сказали про певний тиск під час обрання, то я хотів би, щоб ви на Комітеті з питань правової політики більш чітко виразилися, хто саме здійснював цей тиск на кандидатів і на ті організації, які обирали членів Громадської ради доброчесності? Перше питання.

Потім, на вашу думку, яку мету вони переслідували?

По оплаті праці хотів би запитати. Ви говорили про те, що фінансування, в чому воно полягало, кого фінансували і яка це сума коштів?

І третє, щоб ми розуміли, можливо, коли там буде розуміння, про яку суму коштів говориться, чи розглянуте питання щодо фінансування Громадської ради доброчесності чи секретаріату через Державну судову адміністрацію?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу, відповідайте.

ПІСКУНОВА О.Б. Щодо тиску, я тут підкреслю, ми вбачаємо тиск у тому, що керівник організації "Фундація DEJURE" звертався до дружніх для себе інших громадських об'єднань і просив їх під час зборів не підтримувати, спершу Олександра Волошина, який наразі є військовослужбовцем і чинним членом ГРД, а згодом за кілька днів до зборів також Тетяну Катриченко, яка також є чинною членкинею Громадської ради доброчесності.

І для нас абсолютно незрозумілі причини, чому чинні члени ГРД не можуть увійти до наступного складу і в тому числі ділитися своїм досвідом, і зберігати інституційну пам'ять Громадської ради доброчесності. Проблема інституційної пам'яті насправді є дуже гострою, бо з нею зіткнулися ми, коли починали працювати після трирічної перерви всіх процедур, пов'язаних із суддівською кар'єрою.

Щодо сум фінансування, то я вам їх зараз не можу назвати. Що я знаю точно, це був проєкт, який фінансувався з американських коштів... *(Не чути)* Проте я цих сум не бачила і зараз я вам точні суми не назву.

Що стосується фінансування з державного бюджету чи там через ДСА, то це насправді досить дискусійне питання. І це накладає насправді більше додаткових

обов'язків на Громадську раду доброчесності, в тому числі і по звітуванню, і це може бути для ГРД бюрократично більш обтяжливо, ніж фінансування з донорських коштів.

Єдине, на що я би хотіла ще звернути увагу, це те, що за Законом про Вищу кваліфікаційну комісію... про ВАКС, перепрошую, рано чи пізно Громадська рада доброчесності також має включитися до процедур добору суддів...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зв'язок пропав. Не чуємо, на жаль. Колеги, не чути, на жаль. Пані Ольга, вас не чути. Можливо, пані Людмила щось хоче додати? Бо не чуємо, на жаль.

_____. Пані Людмила, ви чули питання?

ЯНКІНА Л.Б. Я чула запитання. Те, що ви не почули від пані Ольги, я так розумію, що був пропуск в сигналі.

Мова йде про посилення інституційної спроможності. І я ще б хотіла додати, що насправді, звичайно, це дуже дискусійне питання для нас щодо державного фінансування Громадської ради доброчесності. Тому що первинна концепція Громадської ради доброчесності не передбачала і не передбачає надалі державного фінансування. У нас немає мети створити квазі ВККС. Оскільки Громадська рада доброчесності покликана підтримувати Вищу кваліфікаційну комісію суддів і, умовно, підвищує спроможність. Але в тому числі і наша, власне, спроможність має бути підвищена. Тому ми зараз не розглядаємо державне фінансування. І мені здається, що це не той вектор, куди нам потрібно рухатися, але нам потрібно рухатися в бік підвищення прозорості і з точки зору процедур входження в можливість адмініструвати секретаріати, діяльність Громадської ради доброчесності. Але і питання підзвітності і питання того, що має бути суб'єктне ставлення до Громадської ради доброчесності з боку донорів, і мають бути прямі перемовини між ГРД і донорами. І, звичайно, зараз існують посередники, але, скажімо, те, що ми передбачаємо до змін в законодавстві, воно би мало посилити суб'єктність Громадської ради доброчесності з точки зору надання доступів секретаріату до інформації, яка посилить спроможність безпосередньо. І тоді, можливо, ми зможемо повернутися до питання показників, про які ви говорите, про там 100-150, тому що зараз, дійсно, це нереально навіть, працюючи...

_____. Зрозуміло. Пані Людмילו, я перепрошую, переб'ю.

Скажіть, будь ласка, а секретаріат, скільки це має бути людей?

ЯНКІНА Л.Б. Мова йде про керівника секретаріату, мова йде про комунікаційних менеджерів, про аналітиків, про юристів, в принципі, про все те, що має забезпечувати і операційну діяльність, і діяльність з точки зору...

_____. Скільки людей – 10, 20? От скільки у вас було людей у вашому секретаріаті?

ЯНКІНА Л.Б. Близько 20 аналітиків у нас було і то з перемінним успіхом, наскільки я пам'ятаю. У нас був один керівник секретаріату, який пропрацював буквально там пару місяців, і один комунікаційний менеджер, і там юрист, може, був. Тобто до 10 людей насправді.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тобто 10, 10 – 20 людей, да?

ЯНКІНА Л.Б. Так, так. Мова йде про те, щоб з'явилися ще старші аналітики, які будуть... *(Не чути)* займатися, щоб цим не займалися працівники ГРД.

_____. Да, я так розумію, аналітики, юристи, вони готують якраз матеріали для того, щоб ГРД потім уже в себе на своєму обговоренні сказало: так, ми...

ЯНКІНА Л.Б. Я пояснюю. Технічно це виглядає таким чином, що аналітики там молодші, чи якщо будуть старші аналітики, вони готують інформацію, яка базується виключно на... *(Не чути)* І далі вже член Громадської ради доброчесності, оскільки виключно член Громадської ради доброчесності має мати доступ до конфіденційної інформації, чутливих даних, вже обробляє подальшу інформацію і фіналізує рішення.

Та кількість інформацію, з якою працює представник ГРД, тобто член ГРД безпосередньо за законом, який має мати доступ конфіденційної, чутливої, то це приблизно 70-80 відсотків інформації. Та інформація, яку обробляє аналітик, це приблизно десь 20 відсотків інформації. Відповідно всі сарасіту, тобто пропускну здатність, вона в основному лягає на членів ГРД, з точки зору того, що аналітик не може працювати з інформацією, яка є чутливою і конфіденційною. От, якщо ми говоримо про підвищення спроможностей, то ми маємо говорити про зміни в законодавстві з точки зору надання можливості старшому і молодшому аналітику мати доступ до чутливої і

конфіденційної, і тоді вони зможуть обробляти ту інформацію і далі ми підвищуємо сарасіті. Але звичайно, їхній рівень відповідальності має бути такий самий, як для членів Громадської ради доброчесності з точки зору, там не розповсюдження інформації і так далі.

_____. Зрозуміло. Тут зрозуміло.

Скажіть, будь ласка, якщо всю роботу там виконують фактично 80 відсотків члени Громадської ради доброчесності.

ЯНКІНА Л.Б. Наразі так.

_____. ...Члени Громадської ради доброчесності, вони також отримують фінансування через проєкти чи тільки оці комунікаційні менеджери? Ні?

ЯНКІНА Л.Б. Дивіться секретаріат працює, очевидно, або має працювати, да, оскільки у нас його зараз немає як такого, має працювати за зарплатою звичайною, це звичайний... шлях по найму людей.

_____. ГРД - це волонтери, я так розумію?

ЯНКІНА Л.Б. Це безпосередньо робота члена ГРД – це волонтерська діяльність.

_____. Зрозуміло. Ви зараз кажете, що оцей секретаріат вони...

ЯНКІНА Л.Б. Але ми працюємо і як старші аналітики...

_____. Збирають якусь інформацію із загальних джерел з інтернету і формують якусь загальну там адженду, і дають потім уже членам Громадської ради доброчесності. А в чому тоді може бути ризик того, що якимось чином може там, якщо буде визначено фінансування на секретаріат якусь суму, да. От ви будете як члени ГРД керувати цим секретаріатом, в чому буде ризики, якщо вони будуть плохо збирати з інтернету інформацію, ну це ж нескладно я думаю щодо цього питання.

ЯНКІНА Л.Б. Да, дивіться, можливо, я не до кінця, можливо, неправильно пояснила. Мова йде про те, щоб для підвищення спроможності Громадської ради доброчесності дати секретаріату, зокрема аналітикам молодшим і майбутнім старшим по можливості надати такий же самий рівень доступу до конфіденційної і чутливої, як і членам Громадської ради доброчесності. І тоді сарасіту підвищується і відповідно рівень відповідальності самих аналітиків підвищується.

Тобто ми говоримо про те, щоби підвищувати пропускну спроможність за рахунок підвищення рівня відповідальності і за рахунок того, щоб аналітики мали можливість опрацьовувати такий самий рівень інформації, як і члени Громадської ради доброчесності. Але просто, звичайно, будуть розділені, не знаю, кількість інформації, яка буде оброблена. Тобто все одно аналітики будуть обробляти одні реєстри, а члени ГРД інші реєстри. Це вже технічний розподіл, зараз не хочу відбирати ваш час на це, але суть у тому, що аналітики мають мати більший доступ і тоді...

_____. Зрозуміло. А скажіть, у вас є якась методологія, по якій ви розподіляєте саме, наприклад, суддів: 5 суддів одному, 2 судді третьому і потім...

ЯНКІНА Л.Б. Автоматизований. У нас рандомний розподіл між членами ГРД, тобто ми не вибираємо, за нас вибирає... *(Не чути)* рандомайзер. І так само...

_____. Чудово. Дивіться, є рандомний розподіл, є 100 справ, 100 суддів, прізвищ, які вам треба перевірити. У вас там 20 чоловік. І розподіляють, ага, кожному по 5 суддів. Є якась загальна там місячна, піврічна аналітика? Наприклад, один робить 5 справ в місяць, а інший взагалі 1 справу, і потім ви збираєтеся, кажете, ти щось там, ті, хто там не працюють, недопрацьовуєте. І чи проводиться такий аналіз по тих, хто, як-то кажуть, не... Захотіли потрапити – це добре, але там не виконують ніяких функцій.

ЯНКІНА Л.Б. Дивіться, оскільки Ольга Піскунова веде в нас таку аналітику, статистику, підбиває щомісяця, я передаю їй слово, вона зараз розповість про це.

ПІСКУНОВА О.Б. Так, що стосується конкурсу, ми цю статистику вели досить ретельно і кожен член ГРД, нас на сьогодні 17, за виключенням тих двох, які служать в

Збройних Силах, тобто 15 членів ГРД за ці 4 місяці опрацювали 13-14 кандидатів за весь конкурс.

Що стосується військовослужбовців, то ми тут враховуємо те, що в них можуть бути завдання, пов'язані зі службою, і вони іноді можуть бути не на зв'язку, об'єктивно позбавлені технічної можливості підготувати проєкт рішення. Але, коли ми говоримо про те, що член ГРД розбирає інформацію, аналізує і готує рішення, навантаження члена ГРД не лише полягає в цьому. Крім того, що ми опрацюємо оцих от умовно чотири-п'ять суддів чи кандидатів на місяць, ми також маємо прочитати проєкти рішень, підготовлених нашими колегами, проголосувати за них. Іноді ми... ну, не іноді, а досить часто ми дискутуємо, бувають спірні питання. І, крім того, ми беремо участь у співбесідах Вищої кваліфікаційної комісії суддів.

По часу із цією інтенсивністю конкурсів, які зараз тривають, ну, ми проводимо в комісії досить багато часу, іноді це по кілька співбесід на тиждень. І це варто враховувати. Тобто фактично це, ну, така собі фул-тайм робота: вдень ми в комісії, у співбесідах; увечері або на вихідних ми збираємо, аналізуємо інформацію щодо суддів.

Що стосується молодших аналітиків, то, якщо ми говоримо саме про суддів, ми також збираємо і аналізуємо дуже багато інформації з судових реєстрів, які потрібно зібрати, узагальнити, опрацювати. І це якраз те, що роблять аналітики, або...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пані Ольго, дозвольте я зупиню вас. Дивіться, насправді, ну, до слова сказати, що про роботу зсередини – от питання, які ставлять і колеги народні депутати, – про роботу як би зсередини, роботу ГРД ми хоч дізнались лише після цього всього. І навіть по питаннях чутно, що про роботу всередині ГРД... я, чесно, особисто не дуже обізнаний, колеги, бачу, теж. Громадськість, думаю, теж не дуже обізнана, хоча мені здається, що якраз Громадська рада доброчесності – той орган, який має демонструвати цю відкритість. Мабуть, питання все ж таки є. У нас ще двоє...

Ми довго вже проводимо засідання комітету. Я би пропонував наступним чином. Мені особисто цікава робота всередині, у нас були пропозиції по оптимізації, тоді сказали – все добре працює, нічого не треба ламати. В мене є питання дійсно, що коли одна організація, через неї фінансування проходить, вона делегує і наймає людей експертів, чи не впливає це незалежність. Мені цікаво почути позиції, як це можна оптимізувати.

Можливо, ми з колегами зможемо провести чи окрему робочу нараду, чи зібратись навіть на засідання, відкрите засідання комітету, де долучити і діючий склад Громадської ради доброчесності, і попередній, і представників ВККС у більш широкому плані для

того, щоб це обговорити. Це дійсно займе, я думаю, що досить широкий проміжок часу, але при тому, щоб не було жодного впливу на діяльність Громадської ради доброчесності.

Бачу ще дві руки. Павло Васильович, може там Василь Іванович і потім Роман Вячеславович. А ми продовжимо цю дискусію, можливо це вилізе в якийсь законопроект, який буде ініційований і самою громадськістю насправді.

ПАВЛІШ П.В. Денис Вячеславович, підтримую. Тут у нас ще була, була у нас Вероніка Крейденкова.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Павло Васильович, просто так сталося, що я скоро маю завершити, тому я і намагаюсь як би швидше. Тому Василь Іванович, рука піднята, потім Роман Вячеславович...

ПАВЛІШ П.В. Ми можемо без вас продовжити, Денис Вячеславович.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я не буду заперечувати, але для цього доведеться всякі процесуальні аспекти. Я змушений буду закрити засідання.

ПАВЛІШ П.В. Нема питань.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Василь Іванович, у вас рука піднята була. Немає.
Роман Вячеславович тоді.

НІМЧЕНКО В.І. Кого нема?

ГОЛОВУЮЧИЙ. А, все, Василь Іванович включився.

НІМЧЕНКО В.І. *(Не чути)*... ну що ви так різко. Єсть, я живий.

У мене запитання до пані Олі. Скажіть, будь ласка, який аналог взятий в основу діяльності Громадської ради? Це перше. Є він такий десь у світі? От корпоративна система управління суддівською системою в США, є така. Ну, я там щось такого не бачив, як воно там називається, може бути.

Друге запитання. Слово "донори". Ви не вбачаєте в тому, що оці донори, які насичують своїми клієнтами і представниками вашу раду, по суті, перетворюють цю

громадську організацію не в громадську організацію, а в щось інше? Я хотів би почути від вас, чи виникають у вас такі проблеми?

І третє. Взагалі при наявності державного фінансування, про яке йдеться у вас, Державна судова адміністрація, чи все інше там, як можна вести мову про те, що громадська організація?

Все. Спасибі.

ПІСКУНОВА О.Б. Ну, я почну з першого, дуже швидко. Ніде в світі немає країни, де судді на догоду владі забороняли б мирні протести, тому ми маємо шукати унікальні рішення для того, щоб ці проблеми в судовій системі розв'язати остаточно.

НІМЧЕНКО В.І. Я вас запитав... *(Не чути)* в системі формування судового корпусу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, давайте не перебивати.

НІМЧЕНКО В.І. ... корпоративне суспільне управління, де є таке? От і все. Є аналог чи немає?

І друге. При наявності донорів, які делегують своїх представників, що це за організація? Може вона взагалі називатись громадською, і чи не є це рудиментом взагалі... організації, яка може привести лише до цих катаклізмів, які виникають, до речі, в мас-медіа стосовно роботи громадськості в окремих випадках? Те, що ви і казали.

ПІСКУНОВА О.Б. Жоден донор до складу Громадської ради доброчесності не делегує своїх представників.

НІМЧЕНКО В.І. Ну, оця організація, що вісім до вас направила, вісім осіб з однієї організації, це що? Хто це?

ПІСКУНОВА О.Б. Це українська громадська організація, зареєстрована відповідно до чинного законодавства України, яка функціонує з 2016 року.

НІМЧЕНКО В.І. Так, що це? Вона ж їй гроші дає для них. Що це? Якщо немає в світі такої організації, то що це в Україні?

ПІСКУНОВА О.Б. В Україні це унікальні проблеми, які потребують унікальних рішень, зважаючи на наш бекграунд, наш контекст і досвід розбудови нашої державності.

НІМЧЕНКО В.І. У нас є Конституція. Я не хотів би, про якісь нюанси ви робите такі тонкі намеки на товсті обставини. Скажіть, будь ласка, конкретно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Василь Іванович, відповіли вже декілька разів.

Давайте ми продовжимо. У мене пропозиція: давайте ми проведемо чи окремий комітет, чи робоче засідання. Дуже багато питань. Колеги, ми реально вже чотири години зараз працюємо. Очевидно, що... Да, давайте ми це на окремому комітеті засідання обговоримо, взагалі без питань, щоб ми не займали час. У нас ще Володимир Антонович Ватрас в "Різному" хотів підняти питання. Тобто у нас така пропозиція.

НІМЧЕНКО В.І. І я теж хотів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте просто перенесемо. Якщо наші гості не заперечують. Ви зможете взяти участь в одному з наступних засідань наших чи в робочому, чи в комітеті?

Роман Вячеславович, ви піднімали це питання, тому я вам не можу слово не дати.

БАБІЙ Р.В. Да, дійсно є, тут правильно, Денис Вячеславович, багато питань у мене є. Зараз не буду забирати час, бо це дійсно треба окремо досить багато часу приділяти. Тому я підтримую пропозицію, щоб окремо присвятити цьому в будь-якому форматі: з запрошенням максимальної кількості тих же представників ГО, де-юре там, далі представників донорів, щоб зразу ці питання обговорити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка. Ми готові. Навіть дорадчу групу експертів запросимо. Може, вони хоч так прийдуть.

БАБІЙ Р.В. Тому я підтримую цю...

НІМЧЕНКО В.І. *(Не чути)*... пусть подадут в письменному виде, хто куди перераховував гроші.

ПІСКУНОВА О.Б. Колеги, вибачте, будь ласка, на жаль, мушу бігти якраз на засідання ВККС, але дякую вам дуже. І ми готові долучитися до наступних засідань.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Тоді, да. І якраз пропозиції по оптимізації роботи.

Володимир Антонович Ватрас, ви хотіли щось, оголошення, да, зробити?

ВАТРАС В.А. Да. Доброго дня, шановні колеги. Я багато часу не займу. Але хотів би всіх бажаючих запросити на 14 годину 20 хвилин 20 серпня до нас в зал засідань на засідання робочої групи, яка в нас створена, вірніше, робочої наради з питань ратифікації Конвенції про захист професії адвоката, а також забезпечення гарантій незалежності адвокатури.

Ми знаємо, в травні була ратифікована відповідна конвенція, прийнята конвенція. Ми поставили деякі завдання МЗС, Мін'юсту стосовно її ратифікації з боку парламенту, і з травня місяця питання не зрушилося поки що з місця. Тому ми хотіли би обговорити знову ж це питання і поцікавитися в цих органів на робочій нараді, що вони зробили для ратифікації конвенції.

Тому прошу бажаючих долучитися. Буде і в Zoom, і безпосередньо в приміщенні зали засідань.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

ДИРДІН М.Є. Я додам, пане Володимире. Не тільки обговорити, але уже визначити конкретні кроки, хто що робить. Все. Дякую. всіх чекаємо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, це Володимир Антонович, я так розумію, організовує це?

ВАТРАС В.А. З Максимом Євгеновичем.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Чи на базі підкомітету, чи просто робоче засідання?

ДИРДІН М.Є. На базі підкомітету.

_____. Володимир Антонович, а ви зробіть оголошення в чаті комітету, будь ласка.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, да, да.

Все, колеги, тоді ми вичерпали порядок денний. Дякую всім.

НІМЧЕНКО В.І. А я ж просив у вас у "Різному", шановний.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да. Прошу, Василь Іванович, прошу.

НІМЧЕНКО В.І. Щось ви забуваєте відносно... Ну, ладно. Спишемо і це як громадська організація.

У мене одне запитання і дуже коротке. Шановні колеги, сьогодні прозвучало, по-моєму, два чи три про конфлікти інтересів і не приймали участь в голосуванні.

Шановні колеги, ми – Комітет правової політики. Я хотів би сказати, що таке конфлікт інтересів? Давайте подивимося на закон. Сьогодні звучало: і реальний, і потенціальний конфлікт. Який конфлікт інтересів у члена комітету? Що він був суддею, чи що він був прокурором? І навіть про те, що він може бути, може мріяти про те, що він є, може бути, судити, що це є право на сьогодні, що право на конфлікт інтересів? Я не хотів би думати про це, що це спосіб ухилення від голосування, шановні колеги, але питання тут в іншому. Давайте ми не застосовувати ті норми, які не відносяться до роботи комітету. От сейчас прозвучало: собираються по адвокатах на 20-у годину. Так хтось є з адвокатів? Так що, ви не можете голосувати?

_____. Василь Іванович, конфлікт інтересів дозволяє голосування, просто треба заявити про це.

НІМЧЕНКО В.І. Що дозволяє голосування?

_____. Потенційний конфлікт інтересів або явний, він дозволяє виконувати функцію, коли... *(Не чути)*

НІМЧЕНКО В.І. Нема поняття "явного", є реальний і потенційний, от і все. Явний чи неявний – це... розуміння, і тому конфлікт інтересів, посилатися може при любій,

можете собі сказати, де я не працював, допустимо, в яких судах, так що? І працював державним службовцем, і працював слідчим, так що?

_____. Ви можете один раз на початку пенсії заявити...

НІМЧЕНКО В.І. Давайте... воно щоб звучало серйозно. Ми ж – члени Комітету правової політики.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Все, врахуємо всі, колеги, це, і працюємо. Дякую, Василь Іванович, дякую всім, хто приймав участь у засіданні комітету. До зустрічі, безпеки всім!

НІМЧЕНКО В.І. Вибачаюсь, може, затримав час.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Це все чудово. Продовжуємо в нашому робочому чаті. Все, дякую. Оголошую засідання комітету закритим.